БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 185 (19.561). • 1986 йил 10 август, якшанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС Марказий Комитетида кенгаш

8 август куни КПСС Марказий Комитетида кенгаш бўлиб ўтди. Кенгашда ишлаб чиқарилаётган машина ва ускуналарнинг техникавий даражаси, сифати ҳамда рақобатчилик қобилиятини тубдан ошириш масалалари муҳокама қилинди.

Залда иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг, ўлка ҳамда область партия комитетларининг секретарлари ва бўлим мудирлари, техниканинг энг муҳим йўналишлари бўйича бош конструкторлар, корхоналарнинг бош технологлари, министрлар, марказий идораларнинг раҳбарлари, олимлар ва мутахассислар, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг масъул ходимлари бор эдилар.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолари Г. А. Алиев, Л. Н. Зайков, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат Н. В. Талызин, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари А. П. Бирюкова, М. В. Зимянин, В. А. Медведев, В. П. Никонов, Г. П. Разумовский, А. Н. Яковлев, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг раиси И. В. Капитонов, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. С. Мураховский, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари А. К. Антонов, Ю. Д. Маслюков, Г. И. Марчук, И. С. Силаев, СССР Фанлар академиясининг президенти А. П. Александров иштирок этдилар.

Кенгашни Л. Н. Зайков очди.

Даврнинг ўзи машинасозликни иқтисодий, илмий-техникавий, психологик жиҳатдан қайта қуришнинг олдинги маррасига чиқариб қўйди. Партиянинг мамлакатни социал-иқтисодий тараққий эттиришни жадаллаштириш борасида КПСС XXVII съезди ишлаб чиққан йўлини амалга оширишда машинасозликка алоҳида роль берилади.

Экономика самарадорлигини ошириш, белгиланган структуравий силжишларни рўёбга чиқариш, социал вазифаларни ҳал этиш, мамлакатнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш ва унинг халқаро обрў-эътиборини кучайтириш, бизнинг хўжалик соҳасидаги намунамизнинг жозиба кучини ўстириш, чет мамлакатлар билан савдо-сотиқни ривожлантириш — мана шу барча ғоят катта проблемалар машинасозликдаги ишларнинг бориши билан чамбарчас боғланган.

Мамлакат машинасозликда сифат жиҳатдан кучли ва чуқур сакраш қилмай туриб, белгиланган планларнинг бажарилишини таъминлай олмайди. Партия Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети 1985 йил апрель Пленумидан кейин тез орада ўтмиш сабоқлари ва хатоларини ҳисобга олиб, индустриянинг мана шу муҳим секторини модернизациялашнинг моҳият эътибори билан умумдавлат программасини қабул қилдилар.

Машинасозларнинг ишлари юришиб кетди. Лекин, афсуски, бутун программа ҳозирча жадаллаштириш йўли талаб этаётганидек, ҳали ҳамма жойда ҳам амалга ошириляпти, деб бўлмайди. Ҳали кўп нарса ишларни орқага тортмоқда.

Ҳатто энг яхши корхоналарда ҳам ишлов берувчи замонавий марказлар билан бир қаторда 20 йиллик ва ҳатто 30 йиллик станоклар турибди, лазер билан бирга катта болға ишлатилмоқда. Ишлаб чиқаришни ташкил этишда кўпгина нуқсонлар бор: бир цехда осойишталик ҳукм сурса, бошқа бирида штурмчилик ҳукм суради. Энди бунга тоқат қилиш мумкин эмас.

Партия, Совет ҳукумати олимлар ва инженерларнинг юксак самарали ишлаши учун, мамлакат машинасозлари эга бўлган салмоқли техникавий ва маънавий потенциалдан яна ҳам тўлиқроқ фойдаланиш учун барча шарт-шароитларни яратишга ҳаракат қилмоқдалар.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари **Ю. Д. Маслюков** билан **И. С. Силаев**нинг докладларида қайд этиб ўтилганидек, машинасозлик тармоқларида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишлаб 1985 йилнинг июнида КПСС Марказий Комитетида ўтказилган кенгашнинг йўл-йўриқ-

(Давоми иккинчи бетда).

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

ОЗУҚА ЕТИШТИРИШНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШ ЗАРУР

Жамиятимиз ҳаётида ва фаолиятининг ҳамма жабҳаларида бошланган қайта қуриш ишлаб чиқаришни, экономикани, социал ривожланишни такомиллаштиришда ҳар бир меҳнатчидан ўз иш жойида фидокорлик ва сафарбарликни талаб қилмоқда. Бу қайта қуришни, деди ўртоқ Михаил Сергеевич Горбачев Хабаровск ўлка партия ташкилоти активи кенгашида, ҳар киши ўзидан, ўзининг гражданлик позициясини белгилаб олишдан, сиёсий, меҳнат фаолиятини активлаштиришдан, топширилган иш учун, пировард натижа учун жавобгарликни кучайтиришдан бошлаши керак. Энг аввало, ҳар бир одам ўз олдига ҳамма нарсани виждонан, ўз олдидаги ва халқ олдидаги катта масъулиятни ҳис этиб бажариш вазифасини қўйиши керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси бу йил озуқа тайёрлаш қандай бораётганлиги масаласини қайта қуриш ва республика тараққиётини жадаллаштиришнинг ана шу юқори мезонлари нуқтаи назаридан қараб чиқди.

Озуқа тайёрлаш муддатининг нисбатан қисқалиги, озуқа экинлари вегетацияси узоққа чўзилмаслиги, бу йилги сув танқислиги, техника ва ишчи кучини яқин ўртада пахта майдонларига сафарбар этиш зарурати — ана шуларнинг ҳаммаси озуқа етиштирувчилардан баҳорнинг дастлабки кунлариданоқ фидокорона меҳнат қилишни, юксак масъулиятни, интизомни, уюшқоқлик ва батартибликни талаб қиларди. Зотан, мустаҳкам озуқа базаси бўлмаса молларнинг ёзги маҳсулдорлиги ҳам, тармоқда қишловнинг муваффақиятли ўтиши ҳам таъминланмайди.

Вазифанинг муҳимлиги очиқ-равшан кўриниб турибди. Бунинг устига, КПСС Марказий Комитети шу йил май ойида Ўзбекистон ССРда озуқа тайёрлашни уюштириш қониқарсиз эканлигига республика партия ташкилоти эътиборини қаратди.

Партия ва совет органлари, республика агросаноат комитетлари ва бирлашмалари ана шу танқидга жавобан қўшимча ташкилий-хўжалик тадбирларини ишлаб чиқишди. Бу тадбирларни амалга ошириш натижасида озуқа етиштириш бирмунча яхшиланди. Озуқа экинлари майдони ўтган йилгига нисбатан 78 минг гектарга кўпайди. Озуқа етиштириш структурасида кўп йиллик ўт-ўланлар 63 процентни ташкил этди. Яшил конвейер муддатларини чўзиш бўйича тадбирлар амалга оширилди. Маккажўхорини силос учун қайта экиш майдони пландаги 45 минг гектар ўрнига амалда 60 минг гектарга борди ва келгусида бу 139 гектарга етади.

Озуқа етиштиришга эътиборнинг кучайтирилиши чорвадорларга Озиқ-овқат программасини амалга оширишга қўшиладиган ҳиссани бирмунча кўпайтиришга ёрдам берди. Етти ой мобайнида ўтган йилнинг шу муддатига нисбатан қорамол ва парранда харид қилиш 4 процент, сут—12, тухум—7, жун—6, қоракўл—2 процентга кўпайди. Сигирлардан соғиб олинадиган ўртача сут, товуқларнинг тухум бериши, сигирлардан бузоқ олиш кўпайди, чўчқалар ва қорамолларнинг нобуд бўлиши камайди.

Бироқ очиқ айтиш керакки, эндигина кўзга ташлана бошлаган бу муваффақиятлар баъзи бир жойларда хотиржамликка берилиш кайфияти билан қабул қилинди. Партия бундай кайфиятга берилишдан огоҳлантиради, партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми қарорлари унга бутунлай барҳам беришни, эришилган муваффақиятга ўз-ўзини танқид асосида баҳо беришни талаб қилади. Қайта қуриш ва жадаллаштириш йўлига тушиб олган ижтимоий тараққиётимиз ҳам айни шуни тақозо этади. Лекин баъзи партия ташкилотлари ва партия комитетлари, агросаноат комплекси бўлинмалари, маҳаллий Советлар ва касаба союз ташкилотлари мазкур принципларни унута бошладилар. Натижада озуқа етиштиришда ташвишли аҳвол вужудга келди. Вақт ўтиб боряпти, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида уни қувиб етиш қийин. Уюшқоқсизлик ва масъулиятни ҳис этмаслик, реал вазиятга ҳушёр баҳо бермаслик, ўз-ўзини хотиржамлаштириш ва бепарволик, сув танқис бўлган ёз ўтиб бораётган паллада вужудга келган ҳолатнинг кескинлигига етарли баҳо бермаслик — озуқа етиштиришда рўй бераётган барча камчилик ва нуқсонларнинг илдизи мана шулардадир. Энг масъулиятли ана шу паллага келганда район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, РАПОлар, бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари, хўжаликларнинг кўпчилик раҳбарлари озуқа тайёрлашнинг бориши устидан назоратни бўшаштириб юбордилар. Жиззах, Қашқадарё, Навоий, Самарқанд, Сурхондарё, Сирдарё, Тошкент, Хоразм областлари ва Қорақалпоғистон АССР хўжаликларида дағал хашак ўтган йилгидан анча кам тайёрланди. Шовот, Тўрткўл, Амударё, Чироқчи районларида озуқа тайёрлаш планининг учдан бири ҳам бажарилмади. Беруний, Элликқалъа, Тахтакўпир, Қораўзак, Бўзатов, Деҳқонобод, Муборак, Чироқчи, Андижон, Балиқчи, Москва ва бошқа районларнинг хўжаликлари ҳар бош шартли қорамол ҳисобига атиги 3—4 центнердан озуқа бирлиги тайёрлаганлари, бу республика ўртача кўрсаткичидан анча пастдир.

Республиканинг асосий озуқа экини бедани парваришлаш ёмон ташкил этилган, кўплаб хўжаликлар ундан пичан ва яшил озуқа тайёрлаш ишларини саводсизларча ва назоратсиз олиб бормоқдалар. Ўзбекистон пахтанинг ўтмишдоши бўлмиш беда етиштиришда қадимги зоналардан ҳисобланади. Аммо партия комитетлари, хўжаликлар ва давлат агросаноат комитети бўлинмаларининг мутахассислари бедага бўлган эътиборни кескин пасайтириб юбордилар. Барча областларда бедани 5-7 кунда ўриб олиш учун техника мавжуд бўлишига қарамай, бу муҳим иш 2-3 ҳафтага кечикиб, ҳатто бир ойгача ҳам чўзиб юборилмоқда. Бунинг устига бедани қийғос гуллаш ва ҳатто уруғлаш босқичида ўришга йўл қўйилмоқдаки, бу вақтда ўсимлик ўзининг тўйимлилик сифатларини йўқотган бўлади ва зарур озуқа бирлигини бермайди. Ўримлар орасида бедазорларга минерал ўғитлар солинмаётир, шу мақсад учун махсус сув ажратилган бўлишига қарамай, бедазорлар ўз вақтида суғорилмаётир. Баъзи бировлар бу ишдаги хўжасизликни асосий экин — ғўзани суғориш ташвишларининг тиғизлиги билан оқламоқчи бўладилар. Бухоро, Фарғона, Қашқадарё областлари ва Қорақалпоғистон АССРнинг бир қатор хўжаликларида бедазорлар қуриб қолишига йўл қўйилмоқда. Ваҳолонки, пахта етиштирувчи қардош республикаларнинг ўзаро текшириш бригадалари ана шу жойларда бўлганларида ғўзани кўллатиб суғориш, сувни нест-нобуд қилиш ҳоллари тез-тез учраганлигини таъкидладилар. Ана шу камчиликлар натижасида айрим хўжаликларда беданинг ҳар гектаридан 10-15 центнердан ортиқ пичан олинмаётир. Бунинг устига ўрилган беда икки ҳафталаб жазирамада қолиб кетиб, ўзининг бутун қиммати ва тўйимлилигини йўқотмоқда. Ахир беда пичани тайёрлашда пресслаш, актив шамоллатиб қуритиш, сояда қуритиш, ширали озуқаларни консервалаш каби кўп марталаб синовдан ўтказилган илғор усуллар мавжуд-ку! Бироқ улардан жуда кам фойдаланилмоқда. Чунки колхозлар ва совхозларда пичан асрайдиган бостирма ва саройлар аслида йўқ, ширали озуқалар сақланадиган омборлар эса ҳамма ерда ҳам ўрим бошлангунча ремонтдан чиқариб қўйилмаган. Бундай масъулиятсизлик озуқалар сифатига тўғридан-тўғри зарар етказади. Қорақалпоғистонда пичаннинг 34 процентдан ортиғи, Жиззах областида—қарийб 23 проценти 3-класс ва классиз деб баҳоланди. Бир қатор хўжаликларда тайёрланган беда пичанининг ҳаммаси классиз чиқди. Бу танлаб текширилганда чиққан натижа тағин! Озуқа сифати посбони бўлишга даъват этилган область, районлараро ва район агрохимия лабораторияларининг кенг тарқалган тармоқларидан самарасиз фойдаланилмоқда, улар фаолиятсизлик кўрсатмоқдалар. Ҳар бир областда тайёрланган пичаннинг 30-35 проценти класслик даражаси текширилади ва бу ерда текширилмаган озуқа текширилганидан нимаси биландир яхшироқдир деб айтишга асос йўқ. Шунинг учун ҳам яппи кўрсаткич озуқа тайёрлаш ҳисоб-китобида афзал ўриндалигича турибди. Бу эса қўшиб ёзишларга тўғридан-тўғри йўл очадики, мазкур иллат ҳозирда ҳам озуқа етиштиришда барҳам топмаган. Озуқа тайёрлашда яппи кўрсаткични мўлжаллаб ишлаш кейинчалик ақл бовар қиладиган ва қилмайдиган ҳар қанақанги сифатсиз озуқа центнерларини озуқа бирлиги ишлаб чиқариш ҳисобига ёзишга йўл очади. Озуқа тайёрлашнинг бирламчи ҳисоб-китоби ҳамма жойда ҳам зарур даражада йўлга қўйилмаганлиги аҳволни тағин ҳам мушкуллаштиради. Бутун бошли районларда товар—транспорт накладнойларисиз иш кўрилади. Кўпинча озуқа тарозида тортилмайди, унинг ҳажми чамалаб аниқланади. Бу эса ҳақиқий аҳволни бузиб кўрсатишга олиб келади.

Озуқа етиштиришда коллектив пудрати, хўжалик ҳисобини жорий этишни янада давом эттириш билангина тармоқда тартиб ўрнатиш мумкин. Ана шундай қилинганда озуқа тайёрловчилар, чорвадорлар, хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари меҳнатига ҳақ тўлаш давлатга сотиладиган чорвачилик маҳсулотлари миқдори ва сифатига тўғридан-тўғри боғлиқ бўлади.

Хўжаликларда ширали ва яшил озуқалар бўла туриб, улар қорамолларга деярли берилмайди. Бундай озуқаларни тайёрлаш билан шуғулланилмайди, ёзда озуқа цехлари ва ошхоналари аслида бекор туради. Бу эса сут чорвачилиги маҳсулдорлигини камайтиради. Худди шунинг оқибатида республика ярим йиллик сут етиштириш планини бажара олмади. Ҳозир моллар рационини озуқабоп лавлаги билан бойитиш имконияти пайдо бўлди. Лекин ҳали жуда кам жойларда лавлаги қазиб олинаётгани учун бу ширали озуқа соғин сигирларга берилмаётир. Маккажўхорини силосга тайёрлаш ҳам чўзиб юборилмоқдаки, натижада кўпгина хўжаликлар бу қимматли озуқа экинининг ҳосилдорлигини йўқотмоқдалар. Ўрим техникаси кўпинча бекор турибди, ишлатилаётганларининг унумдорлиги эса ниҳоятда пастдир. Шунинг оқибатида ҳозиргача республикада 400 минг тоннадан сал кўпроқ силос бостирилди, бу планга нисбатан 9 процентга ҳам бормайди. Бухоро, Жиззах ва Навоий областларида эса мазкур кўрсаткич яна ҳам паст — юқоридагига мувофиқ 1,4, 4,1 ва 7,2 процентни ташкил этади.

Республикамиз шароитида кузда ва ҳатто қишда ҳам такрорий ва оралиқ экинлар ўстириш озуқа запасларини тўлдиришнинг муҳим резервидир. Аммо такрорий экинларни [illegible]

Озуқа етиштиришдаги юқорида кўрсатиб ўтилган камчилик ва нуқсонлар чорвачилик учун ўрнини тўлдириб бўлмайдиган йўқотишлар келиб чиқиш хавфини туғдиради. Агар қисқа вақт ичида озуқа етиштириш ва тайёрлашда, тармоққа раҳбарлик услуби ва методларида тартиб ўрнатилмаса шундай бўлиши турган гап. Уқувсизлик, бепарволик, масъулиятсизлик ва назоратнинг йўқлиги оқибатида жиддий камчилик ва нуқсонларга йўл қўйилган жойларда энг аввало конкрет айбдорлардан қаттиқ талаб қилиш керак. Матбуотда эълон қилинганидек, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси бу йилги озуқа тайёрлаш ишида йўл қўйилган камчиликлар учун айбдор бўлган партия, совет ва хўжалик раҳбарларини қаттиқ танқид қилди. Раҳбарликни таъминламаганликлари учун Навоий область партия комитетининг секретари Я. А. Султонов ва область агросаноат комитетининг раиси Б. Нуриллаев лавозимларидан бўшатилди. Тўрткўл район партия комитетининг биринчи секретари Ғ. Н. Хожиевга қаттиқ выговор эълон қилинди. Озуқа етиштириш ва тайёрлаш ишларини ниҳоятда қониқарсиз ташкил этганликлари учун кўпгина районларнинг партия раҳбарлари жазоланди.

Кўрилган чораларга партиявийлик билан жавоб бериш учун ҳамма жойда озуқа етиштириш соҳасида йўл қўйилган камчиликларни дарҳол тузатиш, тармоқни ривожлантиришни қисқа муддатларда жадаллаштириб юбориш чораларини кўриш керак. Бусиз бой берилган имкониятлар ўрнини тўлатиб бўлмайди. Партия комитетлари, совет ва хўжалик органлари жойларда сира пайсалга солмай ҳар бир хўжаликдаги, ҳар бир бригададаги аҳволни таҳлил қилиб чиқишлари, озуқа етиштириш ва тайёрлаш билан боғлиқ бўлган барча ишларни назорат остига олишлари, бу соҳада қатъий ҳисоб-китоб ва ҳисоб беришчи йўлга қўйишлари зарур. Бу муҳим соҳани ишнинг кўзини биладиган ва масъулиятни ҳис этадиган кишиларга топшириш даркор.

Шу йилдаёқ тармоқда тартиб ўрнатиш, унга лозим даража жадалликни бахш этиш учун вақт оз қоляпти. Шу боисдан озуқа етиштириш топшириқларини бажариш учун нафақат жамоат чорвачилигини, балки давлатга маҳсулот топшириш тўғрисидаги шартномалар асосида шахсий хўжаликдаги чорвани таъминлаш учун ҳам мустаҳкам озуқа базаси яратиш йўлида ҳар бир кундангина эмас, балки ҳар бир соатдан, ҳар бир минутдан самарали фойдаланиш зарур.

Бунинг учун имкониятлар мавжуд. Фақат таъсирчан тадбирлар кўриш, ижодий изланиш, барча резервларни сафарбар этиб, ҳар бир ишчи ўрнида юксак масъулиятни ҳис этишни таъминлаш жуда муҳимдир.

Область ва район партия комитетлари, совет ва хўжалик органлари, давлат агросаноат комитети бўлинмалари келаётган қиш учун мустаҳкам озуқа запасларини яратиш, озуқа ресурсларидан фойдаланиш ва уларни сақлашда хўжасизликка барҳам бериш бораларида кадрларга нисбатан талабчанликни оширишлари керак.

Илғор тажриба ва технологияларни, фан-техника тараққиёти ва агрономия фани ютуқларини жорий этиш асосида озуқа етиштириш ва тайёрлаш ишларини тубдан қайта қуриш, ҳар бир ходим диққат-эътиборини озуқа экинлари, айниқса беда ва маккажўхори парваришини кучайтиришга, бу экинларни суғориш ва озиқлантиришга, ўримлар ўртасидаги муддатларни қисқартириш, бўлиқ пичан ва ширадор, яхши сифатли ем-хашак етиштиришга жалб этиш лозим. Ҳамма жойда маккажўхорини силосга ўриш суръати устидан қаттиқ назоратни йўлга қўйиш, такрорий ва оралиқ экинлар бўйича топшириқнинг бажарилишини таъминлаш зарур. Бундай экинлар учун нафақат белгиланган майдонлардан, балки бедани августда экишга улгурилмаган ерлардан ҳам фойдаланиш лозим.

Партия комитетлари, партия ташкилотлари чорвачиликни юксалтириш бўйича барча ишларни озуқа базасини жадал ривожлантириш негизида пухта ташкил этишлари, меҳнатга лаёқатли аҳолининг ҳаммасини озуқа тайёрлашга жалб этишлари, хўжалик ва бригадалар, звенолар ва озуқа тайёрловчилар ўртасида, ҳатто бошқа областлар, районлар ва регионларда ҳам социалистик мусобақани кенг авж олдиришлари керак. Озуқа тайёрлашда меҳнатни рағбатлантириш ва унга ҳақ тўлашда хўжалик ҳисоби, бригада ва оила пудрати имкониятларидан самарали фойдаланиш мақсадга мувофиқдир. Озуқа тайёрловчилар меҳнат шароитларини яхшилаш, улар учун иссиқ овқат ташкил этиш, маданий ва маиший хизматни яхшилашни таъминлаш диққат марказида бўлсин. Бу ишга агросаноат комплекси касаба союз ташкилотлари ва республика комсомоли салмоқли ҳисса қўшишга даъват этилганлар. Ҳамма жойда халқ назорати группалари, «Комсомол прожектор»лари, қўшиб ёзишлар, нобудгарчилик ва озуқани ўғирлаш ҳолларига қарши курашадиган жамоатчилик комиссиялари иш олиб бориши даркор.

Ҳозир озуқа етиштиришда қизғин дамлар кечмоқда. Масъулиятни тўла ҳис қилиб, бутун куч-ғайратни сарфлаб ишлаётган, тармоқни жадал ривожлантириш хусусида доимо қайғураётган, мамлакат Озиқ-овқат программасини амалга оширишга қўшиладиган ҳиссани кун сайин кўпайтириб бораётган коллективларда муваффақиятлар салмоқли бўлаверади. Бу эса партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленуми қарорларининг талабидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида

9 август куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида республика колхоз ва совхозлари социалистик мажбуриятларини қандай бажараётганликларини ўзаро текшириш якунлари кўриб чиқилди. Пахтакор республикалар ўзаро текшириш бригадаларининг раҳбарлари: Озарбайжон ССРдан —Т. Х. Оружевнинг, Тожикистон ССРдан — А. Н. Мақсумовнинг, Туркманистон ССРдан — Б. Ёзқулиевнинг ахборотлари тингланди.

Республика агросаноат комплекси меҳнатчилари табиий офатлар ва ноқулай об-ҳаво оқибатларини бартараф эта бориб, давлатга пилла сотиш юзасидан социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажарганликлари, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини тўплаш борасида қизғин иш олиб бораётганликлари қайд этиб ўтилди. Қардош пахтакор республикалар ўртасидаги анъанавий социалистик мусобақа юксак пировард натижалар учун курашда сафарбар қилувчи катта аҳамиятга эга эканлиги таъкидланди.

Ўзаро текшириш шуни кўрсатдики, баъзи областлар, районларда, колхоз ва совхозларда ғўза парвариши агротехникасини бузишга йўл қўйилмоқда, чеканка чўзиб юборилмоқда, далалар бегона ўтлардан тозаланмаган, экинларни культивация қилиш ва озиқлантириш ишлари сифатсиз ўтказилмоқда. Суғоришни ўтказишда қаровсизликка йўл қўйилмоқда, ғўзаларни чанқатиб қўйиш ва кўллатиб юбориш ҳоллари мавжуд, қишлоқ хўжалик зараркунандалари ва ғўза касалликларига қарши кураш суст олиб борилмоқда. Натижада Андижон, Навоий, Қашқадарё, Самарқанд, Фарғона ва бошқа областларнинг айрим далаларида ғўзаларнинг сийраклашиб қолишига, кўсак тугилишида қолоқликка йўл қўйилган.

1986 йилги пахта ҳосилини йиғиб-териб олиш, тайёрлаш ва қайта ишлашга ҳозирлик кўришда жиддий камчиликлар аниқланди. Бир қанча областлар пахта териш техникаси ва бошқа техникани ремонт қилишда, пахта заводларини, тайёрлов пунктларини, пахтани алоҳида-алоҳида сақлаш учун зарур бўлган хирмон майдонларини тахт қилиб қўйишда сусткашлик қилмоқдалар.

Давлатга мева-сабзавот ва чорвачилик маҳсулотлари сотишда резервлардан фойдаланилмаяпти. Ем-хашак тайёрлашда жиддий аҳвол вужудга келди, фермаларни чорва қишловига ҳозирлаш муддатлари чўзиб юборилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети хўжаликлар, бригадалар, звенолар ва фермалар социалистик мажбуриятларини қандай бажараётганликлари устидан партия, совет, қишлоқ хўжалик органларининг, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг назоратини кучайтириш ғоят зарурлигини таъкидлади.

Шу муносабат билан область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ва район ижроия комитетларига, Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетига, Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, Главсредазирсовхозстройга, уларнинг жойлардаги органларига, хўжаликларнинг раҳбарлари ва бошланғич партия ташкилотларига ўзаро текшириш чоғида аниқланган камчиликларни тезроқ бартараф этиш юзасидан жуда шошилинч чоралар кўриш, республика колхоз ва совхозлари барча коллективларининг куч-ғайратларини беш йиллик биринчи йили учун қабул қилинган социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажаришга сафарбар қилиш таклиф этилди.

Партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозлар олдига ҳосил етилгунга қадар ғўза парваришини кучайтириш, бунда ғўзалари ривожланишдан орқада қолган далаларга алоҳида эътибор бериш вазифаси қўйилди. Суръат кучайтирилиб пахта териш техникаси, тайёрлов тармоқлари, қуритиш-тозалаш цехлари, пахта заводлари янги ҳосилни қабул қилиб олиш ва қайта ишлашга қисқа муддатлар ичида шай қилиб қўйилсин. Ғўза дефолиациясига ўз вақтида тайёргарлик кўрилиб, бу иш сифатли ўтказилсин, ердаги аппаратларни қўллашга асосий эътибор берилсин.

Дон ва силос учун маккажўхори ўрим-йиғимини нобудгарчиликсиз ўтказиш зарур. Бўшаган ерлардан такрорий ва оралиқ озуқа экинлари экиш учун фойдаланилсин. Меҳнат ресурслари билан моддий ресурслар мева-сабзавот маҳсулотларини йиғиштириб олиш ва тайёрлаш суръатларини кучайтиришга қаратилсин, шу маҳсулотларнинг савдо тармоқларига, қайта ишлашга узлуксиз етказиб бериб турилиши ташкил қилинсин, аҳолини шундай маҳсулот билан таъминлаш яхшилансин.

Ҳар бир хўжалик чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш, чорва ва паррандалар сони ҳамда маҳсулдорлигини ўстириш юзасидан белгиланган планларни сўзсиз бажариши вазифа қилиб қўйилган. Озуқа экинлари етиштириш ва ем-хашак тайёрлаш технологиясига қатъий риоя этиш, бўлғуси қишловга дағал ва ширали ем-хашакнинг гарантияланган запаси яратилиши учун хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассисларига нисбатан талабчанликни ошириш зарурлиги таъкидланди.

Партия комитетларига, бошланғич партия ва комсомол ташкилотларига дала шийпонлари ва фермалардаги ташкилотчилик ҳамда оммавий-сиёсий ишнинг таъсирчанлигини кучайтириш, республика ҳар бир қишлоқ меҳнаткашининг пахта, бошқа экинлар ҳосилини тўплашга, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга, қабул қилинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга қўшадиган шахсий ҳиссасининг муҳимлигини унинг онгига етказиш таклиф қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида кенгаш

9 август куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида бўлиб ўтган кенгашда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорлари талаблари асосида республика партия, совет, хўжалик ва жамоат ташкилотларининг меҳнатсиз даромадларга қарши курашни кучайтириш вазифалари муҳокама қилинди. Кенгашда партия, совет, касаба союз, комсомол активлари, область партия комитетларининг иккинчи секретарлари, область ижроия комитетлари раисларининг ўринбосарлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг ходимлари, оммавий-ахборот воситаларининг ходимлари иштирок этдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев доклад қилди.

Докладда ҳамда Тошкент область партия комитети иккинчи секретари С. М. Нестеренко, Сирдарё область партия комитети иккинчи секретари Б. А. Алламуродов, Ўзбекистон ССР прокурори А. В. Бутурлин, республика молия министрининг ўринбосари Р. У. Тўрақулов, Фарғона область ижроия комитети раиси биринчи ўринбосари Г. Д. Котоврасов, Самарқанд область партия комитети иккинчи секретари Ю. С. Васильев, Бухоро область халқ контроли комитети раиси Н. Х. Саидахмедовнинг нутқларида яқинда қабул қилинган ҳужжатлар меҳнат ва истеъмол мезони устидан давлат ҳамда жамоат контролини кучайтиришга, социализмнинг «Ҳар кимдан қобилиятига яраша, ҳар кимга меҳнатига яраша» деган асосий принципини амалга оширишга қаратилганлиги таъкидланди. Республикада салбий ҳодисаларга қарши кураш Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумидан кейин авж олдириб юборилганлиги муайян натижалар берди. Кўпгина меҳнат коллективларида ахлоқий-маънавий муҳит соғломлашди, меҳнаткашларнинг сиёсий, социал ва меҳнат активлиги ошди. Социалистик турмуш тарзининг норма ва принципларини, социал адолат принципларини қўпол равишда бузган кишиларга нисбатан қатъий чоралар кўрилди. Бироқ бу, деб таъкидлашди кенгаш қатнашчилари, ҳамма соҳаларни — ҳам иқтисодий, ҳам социал соҳани қамраб олиши лозим бўлган қайта қуриш йўлидаги дастлабки қадамлар, холос.

Хўжалик ва ҳуқуқий практикадаги пул маблағларининг контролсиз ҳаракатига олиб келадиган ҳамма тирқишлар ҳали ҳам беркитиб ташланмаганлиги, айрим шахсларнинг жамиятга зарар етказиб, унинг ҳисобига яшашга уринишларига ҳамиша ҳам чек қўйилмаётганлиги катта ташвиш туғдирмоқда. Одамлар ўғирлик, чайқовчилик, порахўрлик, ғайриқонуний фаолиятнинг бошқа турлари билан шуғулланиб, меҳнатсиз даромад олаётганлиги хусусидаги фактлар оз эмас. Уларнинг баъзилари бойлик орттириш мақсадида давлат машиналари, механизмлари, транспорт воситаларидан, уй-жой майдони, ёқилғи, хом ашё ва материаллардан фойдаланмоқдалар. Савдо, маиший, коммунал, медицина хизмати соҳаларида, ўқув юртларида кўрсатилган хизмат учун қўшимча ҳақ ундириш, тушган пулни ўзлаштириш, гражданларни алдаш, ошна-оғайнигарчилик ҳолларига ҳануз ҳотима берилгани йўқ. Мансабдор шахслар ҳам кўпинча ғаразли мақсадларни кўзлаб, хизмат мансабидан фойдаланиш йўлига ўтмоқдалар. Бу ва бошқа хунук ҳодисалар социалистик турмуш тарзига, ҳалол меҳнаткашларнинг манфаатларига зид бўлиб, уларнинг ҳақли равишда ғазабини қўзғатмоқда. Шу сабабли, деб таъкидланди кенгашда, ғаразли мақсадни кўзлашни тугатиш ишини тубдан яхшилаш керак. Бу — катта сиёсий, социал-иқтисодий ва тарбиявий аҳамиятга эга бўлган умумпартиявий, умумхалқ вазифасидир.

Кенгаш қатнашчилари ишларнинг мавжуд аҳволига объектив баҳо бериб, давлат интизомига риоя қилишни, ҳисоб-китоб ва ҳисоботни контрол қилиш ишидаги камчиликларни кўрсатиб ўтдилар. Кўзбўямачилик ва қўшиб ёзиш ҳозирча тугатилган эмас. Бу иллатга қарши барча партия ташкилотларида, меҳнат коллективларида муросасиз кураш олиб борилмоқда. Бир қанча корхоналарда, қурилиш ташкилотларида, бошқа тармоқларда майда ўғирлик камаймаётганлиги ташвиш туғдирмоқда. Колхоз бозорларида тартиб ўрнатиш талаб қилинади, чайқовчилар ва олибсотарларнинг йўли ҳали беркитиб қўйилган эмас. Олғирлар, порахўрлар, давлат ҳисобига бойлик орттиришга интилувчилар йўлига мустаҳкам ғов солишга қаратилган конкрет таклифлар айтилди.

Социализм табиатига ёт бўлган меҳнатсиз даромадларни таг-томири билан тугатишда, деб таъкидланди кенгашда, ҳар бир партия комитети, халқ депутатлари Советлари, касаба союз, комсомол ва хўжалик ташкилотлари, ҳуқуқни муҳофаза қилиш ва контрол қилиш органлари фаол иштирок этишлари лозим. Партия комитетлари мансабдор кишилар, раҳбар кадрларга нисбатан талабчанликни оширибгина қолмай, шу билан бирга барча коммунистларни, ҳамма меҳнаткашларни халқ бойлигини юлғичлардан сақлаш ва асрашни таъминлаш учун, хўжасизлик, порахўрлик, тамагирликни келтириб чиқарувчи шароитларни тугатиш учун курашга отлантириш керак. Меҳнатсиз даромад орттиришга қарши курашни якка меҳнат фаолиятини тартибга солиш билан айни бир пайтда қонун талабларига қатъий мувофиқ равишда олиб бориш, агар бу фаолият жамият манфаатларига қаратилган бўлса, уни ҳар томонлама рағбатлантириш, бу ишда расмиятчиликка йўл қўймаслик лозим.

Партия комитетлари, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ғоявий-тарбиявий иши самарадорлиги ва таъсирчанлигини оширишга, унинг услуби ва методларини такомиллаштиришга алоҳида эътибор берилди.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари қатнашдилар. (ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА КЕНГАШ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

ларига мувофиқ иш самарадорлигини ошириш, бошқарув структурасини такомиллаштириш, ишлаб чиқаришни техника билан қайта жиҳозлашга оид чора-тадбирлар комплекси амалга оширилди. Бу йилнинг биринчи ярмида баъзи ижобий натижаларга эришилди.

Ўн иккинчи беш йилликда машинасозлик олдига қўйилган вазифаларнинг мураккаблиги таъкидлаб ўтилди. Бу ҳол Ватан машинасозлигини тубдан қайта қуришни, маҳсулотнинг техникавий даражаси ва сифатини оширишни кун тартибига қўяди.

Тармоқлар ишлаб чиқараётган машиналар, приборлар ва ускуналарнинг техникавий даражаси учун бош институтларнинг жавобгарлиги етарли эмас. Конструкторлик ташкилотлари маҳсулотни тайёрловчиларнинг [illegible] ҳам [illegible] бўлиб [illegible].

Замонавий талабларга мос келмайдиган маҳсулотнинг ишлаб чиқарилиши ресурсларни, биринчи навбатда, металлни ортиқча сарфлашга, ишлаб чиқаришда ҳам, истеъмол соҳасида ҳам самарасиз фойдаланишга олиб келади. Мавжуд аттестация системаси буюмларнинг жаҳон даражасига эришилишига кўмаклашмайди. Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлигида, Приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқарув системалари министрлигида, Электротехника саноати министрлигида ва бошқа бир қанча министрликларда жаҳондаги энг яхши намуналардан анча орқада қолаётган машина ва ускуналар ишлаб чиқарилмоқда.

КПСС XXVII съездида, Марказий Комитетнинг 1986 йил июнь Пленумида, М. С. Горбачевнинг нутқларида тармоқ фани кескин танқид қилинганлиги таъкидлаб ўтилди. Аммо бу соҳада секинлик билан базўр олға силжиб борилмоқда.

Кўпгина илмий-тадқиқот институтлари ва конструкторлик бюролари эскириб қолган чет эл техникасидан нусха кўчириш йўлини давом эттирмоқдалар. Фан ва техникани ривожлантиришни планлаштириш ҳамда бошқариш системаси яхшиланиши лозим.

Машинасозликнинг айрим йўналишларини ҳам, шунингдек умуман бутун машинасозликни ривожлантиришнинг илмий асосланган, узоқ муддатли стратегиясини ишлаб чиқишга тармоқ фанининг таъсирини кучайтириш зарур. Фундаментал ва изланишлардан иборат илмий-тадқиқот ишларини ўтказишга кўпроқ эътибор бериш керак.

Ҳисоб техникасининг, алоқа ва маълумотларни юбориш воситаларини, электрон ва оптик техника буюмларининг техникавий даражаси ҳамда сифатини ошириш масалалари алоҳида аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда. Электроника, бошқариш системалари, программа билан таъминлаш соҳасидаги лойиҳачиларнинг билимлари пастлиги микропроцессор техникасини кенг жорий этишда тўсқинлик қилувчи омил бўлиб қолмоқда.

Етакчи мутахассисларнинг ҳар хил масалаларни келишиб олишга унумсиз вақт сарфлаши ва уларга хос бўлмаган ишларни бажариш учун жалб этиш каби практикага барҳам берилмаган. Илмий-тадқиқот институтлари ва конструкторлик бюроларининг илмий-экспериментал базасини ривожлантириш, фаннинг завод секторини мустаҳкамлаш борасида кўп иш қилиш керак бўлади.

Ҳозирги шароитда ишлаб чиқаришдаги технология хизматларининг роли беқиёс даражада ортиб бормоқда. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот қийматини ва унга меҳнат сарфини камайтириш, лойиҳачини техникани арзонлаштиришга йўналтирадиган сарф-харажатга қарши механизмни вужудга келтириш муҳим проблема бўлиб қолмоқда.

Лойиҳа-конструкторлик ишларини автоматлаштириш ва ишлаб чиқаришни технология жиҳатидан тайёрлаш даражасини бир неча баробар ошириш вазифаси қўйилмоқда.

Докладчилар машинасозлик тармоқларини тубдан модернизациялаш, уларнинг илдам ривожланишини таъминлаш борасидаги ишда бўлган камчиликларни тезроқ бартараф этиш учун кўрилаётган конкрет тадбирларга батафсил тўхталишди. Улар кўрилаётган чораларнинг натижавийлиги илмий-тадқиқот институтлари, конструкторлик бюролари ва корхоналар коллективларининг ижодий ташаббусига ва уларнинг фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга қўшадиган ҳиссаларини кўпайтириш борасидаги иш матонатига кўп даражада боғлиқ бўлади, деб таъкидладилар.

Волжск автозаводининг бош конструктори **Г. К. Мирзоев**, Илюшин номидаги конструкторлик бюроси бош конструктори **Г. В. Новожилов**, СССР Электротехника саноати министрлигининг бош конструктори **Н. Н.Шереметьевский**, «Харьков турбина заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош конструктори **Ю. Ф. Косяк** ва бошқалар маҳсулот янги турларини яратишда фан ва техника ютуқларидан кенг кўламда фойдаланиш борасида конструкторлик коллективларининг иш тажрибалари тўғрисида гапирдилар. Олимлар, ишлаб чиқувчилар партиянинг техникавий сиёсатдаги тақлидчилик ва ўртамиёначиликдан иборат яроқсиз практикани бартараф этиш борасидаги стратегик кўрсатмасини амалга оширишга фаол киришганликлари таъкидланди. Қисқа муддат ичида замон талабларига мос, жаҳонда эришилган ютуқлардан устун келадиган техникани яратиш вазифаси ҳал этилмоқда.

Электрон системалар, диагноз қўядиган ва контрол қиладиган автомат қурилмалари, кўп бўлган мураккаб техника билан ишлаш зарурати мутахассисларни қайта ўқитишни тақозо этади. Малака ошириш институтлари мана шу масалалар бўйича ишларни қайта қуришда сусткашлик қилмоқдалар, дейишди нотиқлар.

Ишлаб чиқариш технологияси ва уни ташкил этиш илмий тадқиқот институтининг бошлиғи **П. Н. Белянин**, Марказий конструкторлик-технология бюроси бошлиғи **Э. В. Масловский**, корхоналар ва ташкилотлар технологик хизматларининг бошқа бир қанча раҳбарлари ўз нутқларини илғор техникани яратишда, ишлаб чиқаришни комплекс қайта жиҳозлашни таъминлашда технология ташкилотлари ва бўлинмаларининг роли ортиб бораётганига ротор ва ротор-конвейер линияларини жорий этишга бағишладилар. Улар технологларнинг машина ва механизм-конструкцияларини ишлаб чиқиш ҳамма босқичларида бевосита иштирок этишлари зарурлигини таъкидладилар, ана шу асосда янгиликларни ишлаб чиқаришга жорий этиш муддатлари қисқаради, уларнинг юксак техникавий даражада бўлиши таъминланади, дедилар.

Хўжалик ходимлари, айниқса таъминотчи ташкилотларнинг калтабин хатти-ҳаракатлари сабабидан маҳсулотнинг техникавий даражаси ғоятда пасайиб кетганлигини кўрсатувчи фактлар келтирилди. Улар ишлаб чиқаришни замонавий материаллар билан таъминлаш борасида қатъий чоралар кўриш ўрнига ўзларига берилган ҳуқуқлардан фойдаланиб баъзида янгилик ишлатишни тақиқлаб қўйишади.

Ҳозирги тушунчада технология — операцияларни бажариш тартибигина бўлиб қолмай, биринчи навбатда тайёр маҳсулотда конструкторлик ечимларини оқилона мужассамлаштириш, ишлаб чиқаришни юксак самарали машина-ускуналар, асбоблар, назорат воситалари билан таъминлашдан иборатдир. Технология машина-ускуналарнинг истиқболли намуналари конструкциясини ишлаб чиқиш негизига айланмоқда.

Ленинграддаги «Электронмаш» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори **П. И. Радченко** иш манфаатларини кўзда тутиб, инженер-техник ходимлар меҳнатини ташкил этишни ва уларга ҳақ тўлашни такомиллаштириш борасидаги тадбирлардан самарали фойдаланиш кераклигини айтди. Орттирилган тажрибалар шу йўл билан ечим, муддатларини камайтириш, озроқ одам билан юксак пировард натижаларга эришиш мумкинлигини кўрсатади. «Криогенмаш» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори **В. П. Беляков** йирик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмалари тузиш зарурлиги, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришда уларнинг афзалликлари ва катта имкониятлари тўғрисида гапирди.

СССР министрлари **В. Г. Колесников, С. В. Колпаков, Н. В. Лемаев**, СССР Давлат стандартлар комитетининг раиси **Г. Д. Колмогоров** машинасозлик маҳсулотларининг техникавий даражаси ва сифатини ошириш, стандартлар таъсирини кучайтириш борасидаги ишда ҳамкор министрликларнинг роли ортиб бораётганлиги тўғрисида гапирдилар.

СССР Фанлар академияси президенти **А. П. Александров**, СССР Фан ва техника давлат комитети раисининг ўринбосари **А. Ф. Каменев**, академик **К. В. Фролов** олимлар билан ишлаб чиқарувчиларнинг алоқаларини мустаҳкамлаш зарурлигини таъкидладилар. Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш асосий йўналишларини белгилашда бу, айниқса, муҳимдир.

Академия фани ва олий мактаб фани машинасозлик маҳсулотларининг техникавий даражаси ҳамда сифатини оширишга ҳали етарлича таъсир этмаётганлиги айтилди. Олимларнинг бу борадаги куч-ғайратлари тарқоқдир.

Партиянинг машинасозликни илдам ривожлантириш, фан ва техника ютуқларини кенг кўламда жорий этиш йўлини корхоналар ва илмий ташкилотларнинг меҳнат коллективлари якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар, дейишди кенгаш минбаридан Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари **Я. П. Погребняк**, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг секретари **В. А. Лепешкин**, «Кировский завод» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари **В. З. Казаченков**. Улар айтдиларки, қайта қуриш учун умумхалқ курашига пешқадамлик қилаётган коммунистлар халқ хўжалигини техника жиҳатидан қайта жиҳозлаш кўламлари ва суръатлари билан боғлиқ бўлган конкрет ишларга меҳнат коллективларининг куч-ғайратларини йўллаяптилар.

Л. Н. Зайков кенгашни якунлаб, индустриянинг база тармоғи — машинасозликда фан-техника тараққиётини жадаллаштириш туб йўллари ишчанлик билан ошкора ва ниҳоятда нафли муҳокама қилинди, деди.

Сўзга чиққанларнинг ҳаммаси партия машинасозлик тармоқлари ишини қатъиян яхшилаш, уни бошқаришни, хўжалик механизмини такомиллаштириш борасида кўраётган шошилинч чораларни якдиллик билан қўллаб-қувватладилар. Техникавий даражани, иш унуми, сифатни ошириш, янги хил техника ва замонавий материаллар яратишни тезлаштиришни кўзловчи амалий таклифлар киритилди.

Шу билан бирга бошланган қайта қуриш суръатлари етарли эмаслигидан, олға силжишни тўхтатиб турувчи омиллар мавжудлигидан асосли ташвиш билдирилди.

КПСС XXVII съездининг талаблари асосида фан ва техника ютуқларини, хўжалик юритиш ва экономикага раҳбарлик қилишнинг янги методларини практикага кенг кўламда жорий этиш борасидаги ишларнинг аҳволини тубдан ўзгартириш лозим.

Ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаш сари қатъий бурилиш ясай оламизми, йўқми — масала шу тахлидда қўйилган. Шунда мамлакат ҳаётидаги кўпгина бугунги ва эртанги проблемалар ҳозиргига қараганда анча тез ва самарали ҳал этилади. Бу ҳақда КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумида ва партия Марказий Комитетида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишлаб июнь ойида ўтказилган кенгашда шу қадар ўткир, зўр партиявий принципиаллик билан гапирилганлигининг боиси ҳам мана шунда.

Бундай катта вазифаларни биз кўникиб қолган бир қолипдаги, анъанавий воситалар, методлар билан бажариб бўлмаслиги аёндир. Бунинг учун дадил қарорлар, актив ҳаракатлар керак.

Бундан аввалги беш йилликларда қўйилган вазифалардан принципиал фарқ қилувчи вазифаларни ҳал этиш кўзда тутилаётганлиги айтилди. Юқори сифатли маҳсулотларни ишлаб чиқариш 1991—1993 йилларда жаҳондаги энг юксак ютуқларга ҳам мос келадиган машиналар, приборлар ва аппаратлар ишлаб чиқаришга тамомила ўтишни назарда тутиб кўпайтирилади. Ишлаб чиқариш воситаларига ҳисоблаш техникасини кенг кўламда жорий этиш кўзда тутилган.

Тажриба - экспериментал ва синов базасини ривожлантиришга, лойиҳа-конструкторлик ишларини автоматлаштиришга ёндашув кескин ўзгаради. Барча машинасозлик тармоқлари ишлаб чиқариш аппаратини янгилаш суръатлари ва кўламлари анча ортади. Ғоят қисқа муддат ичида ва юксак инженерлик даражасида жуда кенг кўламдаги ишлар бажарилиши лозим. Илгари уч-тўрт беш йилликда қилиб келинган ишни бир беш йилликда қилиш керак бўлади.

Бу вазифалар одатдагидек эмас, шундай бўлгач, уларни амалга ошириш йўллари ҳам, уларга ёндашиш йўллари ҳам одатдагидек бўлмаслиги керак.

Машинасозлар саноқли йилларда — атиги 6-7 йил ичида асосий маҳсулотларнинг параметрлари юзасидан жаҳондаги олий даражага чиқишлари керак. Бу — амалда ўхшаши йўқ революцион вазифадир.

Бу ерда ҳаммаси — кўламлар ҳам, чуқурлик ҳам, белгиланган марра ва муддатларнинг қатъий конкретлиги ҳам янги. Бу иш кучларни тўла сафарбар этишни, бутун вужуд билан ишлашни тақозо этади.

Бизда бошқача имкониятлар ва бошқача йўлнинг ўзи йўқ. КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати экономикамиз имкониятидаги ҳамма нарсани машинасозлик комплексига бердилар.

Съезддан кейинги ишлар дастлабки натижаларнинг кўрсатишича, мамлакатда экономикани интенсивлаш изига ўтказишни жадаллаштириш жараёни кучайди. Халқ хўжалиги жўшқин ривожланиб бормоқда, амалда ҳамма тармоқларнинг иши барқарор бўлиб қолди. Лекин шуларга маҳлиё бўлиш хотиржамлик ва хом хаёллар асири бўлиб қолиш демакдир. Ижобий ўзгаришлар билан бирга тўғаноқ бўлувчи омиллар ҳам ҳамон таъсир этаётганлигини кўрмаслик мумкин эмас. Кўпинча улар инерциядан, эскирган одатлар, қотиб қолган психологиядан келиб чиқади.

КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленумида айтиб ўтилганидек, қайта қуриш ҳали суст амалга оширилмоқда, у ҳозирча барча меҳнат коллективларига ҳақиқий етиб боргани йўқ. Кўпгина корхоналарда ҳамон штурмчилик равнақ топмоқда, «Ҳар қандай қилиб бўлса ҳам планни бажарайлик!» деган эски шиор ҳамон амалда.

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини корхоналарнинг иш маромини яхшилашда, ишлаб чиқаришни техника жиҳатидан қайта қуроллантириш суръатларида сезиларли силжиш рўй бергани йўқ. Умуман, машинасозлик бўйича фан ва техникани ривожлантириш давлат плани топшириқлари бажарилмади.

Маълумки, ижтимоий меҳнат унумдорлиги фан-техника тараққиёти даражасини мумкин қадар кўпроқ акс эттирувчи умумлашма кўрсаткичдир. Бу меҳнат кўпгина омилларга боғлиқ, лекин аввало, маҳсулотларнинг техникавий даражаси, ишлатилаётган машина-ускуналарнинг унумдорлиги, пухталиги ва тежамлилиги билан, техникани яратиш босқичидаёқ конструкторлар ва технологлар берган параметрлар билан белгиланади.

Шу позициялардан қараганда, фан ва техника кўпгина йўналишлардаги катта-катта чала ишларимиз, меҳнатни ташкил этиш ва бошқаришдаги хатоликларимиз яққол кўринади. Институтлар ва конструкторлик бюроларида техникавий даражаси замонавий талабларга мос келмайдиган кўпгина маҳсулот турларини ишлаб чиқиш давом этаётганлигига йўл қўйиб бўлмайди.

Маҳсулотнинг техникавий даражаси кўп ёқлама тушунча эканлигини қатъий ўзлаштириб олиш лозим. Бундай даражани белгилашда хоҳ материал сарфи, хоҳ тежамлилиги, чидамлилиги, хоҳ ресурси бўлсин, айрим нафли кўрсаткичлар билангина иш юритишга йўл қўйиб бўлмайди.

Ҳар бир министрликда, ҳар бир йўналиш бўйича техниканинг барча турларини ривожлантиришнинг узоқ муддатга мўлжалланган аниқ, илмий асосланган прогнози бўлиши керак, буюмларнинг янги турларини яратиш беш йиллик планларини ишлаб чиқиш чоғида ана шу прогнозлардан фойдаланиш керак.

СССР Стандартлар давлат комитети, Фан ва техника давлат комитети министрликлар иштирокида яратилаётган маҳсулотнинг техникавий даражасига тўғри баҳо бериш методикасини ишлаб чиқишни шу йил тугаллашлари керак. Бу ишни давлат стандартида ана шу кўрсаткични аниқ таърифлаб беришдан бошлаш лозим.

Ҳозирги вақтда тармоқларда ишлаб чиқаришни ва маҳсулотни янгилаш программасига тайёргарлик тугалланмоқда. Эндиликда бу ишларнинг оғирлиги корхоналарга, илмий ташкилотларга кўчирилади. Корхоналар ва илмий ташкилотларда ҳам беш йилликнинг ҳар бир йили бўйича буюмларни ишлаб чиқаришдан олиб ташлаш ёки эскирган буюмларнинг ҳар бир турини модернизация қилишнинг планлари, уларни алмаштириш, янги замонавий техникани ўзлаштириш ва оммавий ишлаб чиқаришни бошлаш муддатлари кўрсатилган планлар бўлиши лозим. Бундай планлар ҳамма илмий коллективларда ҳам сўзсиз бўлиши керак.

Иш фақат шундай ташкил этилган тақдирдагина, белгиланган режаларнинг бажарилишини қаттиқ контрол қилиб борганимиздагина беш йилликнинг охирида машинасозлик маҳсулотларининг 80—95 процентини жаҳон даражасига мувофиқ ишлаб чиқаришдан иборат ғоят муҳим иқтисодий ва сиёсий вазифани ҳал қила олишимиз мумкин.

Замонавий электроника ва ҳисоблаш техникаси янги ишланмаларнинг самарадорлигини оширишнинг ҳамда техника жиҳатидан янгилашнинг ўзагидир.

Электрон-ҳисоблаш машиналарини нефть химияси, целлюлоза-қоғоз ва металлургия саноати каби тармоқларда қўлланиш жуда катта иқтисодий самара бериб, бу тармоқда ишлаётганларни реал равишда бўшатиб беради. Бироқ бу тармоқларда ҳамон анъанавий ўзи ёзадиган приборлар афзал кўрилмоқда, жараёнлар эса қўлда созланмоқда.

Кўп корхоналарда ишлаб чиқаришни бошқаришнинг автомат системаларидан асосан информация режимида, бухгалтерия ҳисоб-китоблари ва бошқа унча мураккаб бўлмаган ҳисоб-китобларни бажариш учун фойдаланилмоқда.

Одатда яратилаётган ишлаб чиқаришни бошқаришнинг автомат системалари алоҳида вазифаларни ҳал этади, уларда бошқариш ва ишлаб чиқариш жараёнларини оптималлаштириш кўзда тутилмайди.

Сўнгра Л. Н. Зайков янги техникадан самарали, ишнинг кўзини билиб фойдаланаётган бир қанча корхоналарни айтиб ўтди ва улар барча машинасозлар учун илғор тажриба майдони бўлиб қолиши кераклиги тўғрисида гапирди. Ана шу корхоналар базасида кадрларни ўқитиш ва қайта тайёрлашни ташкил этиш, ўзгарувчан ишлаб чиқариш системаларини жорий этиш ишлари учун министрликлар раҳбарларига нисбатан талабчанликни ошириш лозим.

Ишлаб чиқаришни роботлаштириш жараёнида кўпгина проблемалар вужудга келмоқда. Умуман, мамлакатда роботлар кўп ишлаб чиқариляпти. Бироқ уларнинг асосий кўпчилиги жуда содда моделда тайёрланмоқда. Аслида бизда яхши пайвандлаш, бўяш, йиғиш автоматлари ва бошқа мураккаб автоматлар йўқ.

Электрон-ҳисоблаш техникаси базасида ишлаб чиқаришни автоматлаштириш меҳнатни ташкил этишни революцион тарзда ўзгартиришни, унинг унумдорлигини, бинобарин, маҳсулот сифатини кескин даражада оширишни олдиндан белгилаб беради. Бу шундай бўғинки, уни автоматлаштиришга киришиб, ишлаб чиқаришни интенсивлашда олға томон ёриб ўтишни амалга ошириш мумкин. Бу шундай йўлки, у олға томон ҳаракатимизда вақтдан кўп марта ютишга имкон беради. Электроникани ўзлаштириш — машинасозликни амалда мутлақо янги технологияга, илғор техникага кўчириш, уни чинакам жўшқин юксалтириш демакдир.

Сўнгра Л. Н. Зайков маҳсулот сифатини ошириш билан боғлиқ бўлган масалаларга тўхталди. Ҳозир, деди у, бу ишда бурилишни таъминлайдиган чоралар кўрилмоқда. Лекин лойиҳалашдан тортиб жорий этишгача — ҳамма босқичлар қайта қурилган шароитдагина сифат проблемасини ҳал қилиш мумкин.

Биринчидан, конструкторлик ишланмалари даражасини ошириш, оммавий равишда ўзгартиш киритиш практикасини тўхтатиш, айниқса, ишлаб чиқаришда маҳсулотни тайёрлаш чоғида техника ҳужжатларига ҳар қандай енгилликлар киритишни тугатиш керак.

Иккинчидан, технология интизомини бузиш, материалларни асоссиз равишда алмаштириш, ўзини оқламайдиган турли «яхшилашларга», юзаки ёндашишлар йўлига ишончли ғов солиш керак.

Ниҳоят, авторлик назоратини қаттиқ қилиб қўйиш ва техникага сервиз хизматини ташкил этишни анча яхшилаш керак.

Министрликлар аслида йирик раҳбарларнинг — янги маҳсулотларни яратувчиларнинг институтини шакллантириб, эртанги кун вазифаларини ҳал этишга қодир бўлган янги куч билан тўлдиришлари керак бўлади. Ёш илмий кадрларга, илмий ўртоқлик, ижодий мустақиллик вазиятини яратишга алоҳида эътибор бериш лозим.

Маҳсулотларнинг техникавий даражаси ва сифати учун курашда аниқ, «узлуксиз система» яратилиши жуда муҳимдир. Бу система: «Конструктор — технолог— мастер — ишчи — техника контроли бўлими контролери —давлат йўли билан қабул қилувчи вакил» занжири бўйича ишлаб чиқаришнинг барча қатнашчиларини ўз ичига олиши лозим. Бундай шароитда мастер ва технологнинг ишлаб чиқаришдаги роли ҳар қачонгидан ҳам ортади. Мастер билан цех технологи ҳамиша бирга ишлайдилар. Улар орқали барча техника ғоялари иш жойларида ўтказилади.

Улар сўзда эмас, балки амалда марказий фигура бўлиб қолишлари, технология интизомига риоя этишда, ишлаб чиқаришнинг қандай боришини контрол қилиб туришда ҳамиша давлат манфаатларини ҳимоя қилишлари, ишчи коллективларининг ташкилотчилари бўлишлари керак.

Ҳар бир корхонада, ҳар бир иш ўрнида юксак интизом ва тартибни таъминлаш партиянинг ҳамма жойда сифатни яхшилаш йўлини амалга ошириш учун курашнинг сўзсиз шартидир. Технология талабларига қатъий риоя этиш меҳнат коллективларининг диққат марказида бўлиши керак. Бусиз қўйилган вазифани ҳал этиб бўлмайди.

Тармоқ фанининг ресурслардан фойдаланишга ёндашувини қатъий ўзгартириш лозим. Яратилаётган буюмларнинг пишиқ-пухталиги, вазни ва бошқа сифатлари айни конструктор столи устида, технологнинг иш жойида асослаб берилади, металл, энергия, материал сарфи нормалари белгиланади, тежамкорлик нуқтаи-назаридан энг оптимал ишлаб чиқариш жараёнлари яратилади.

Металл—индустриямизнинг нони, миллий бойлигимиз. Унга алоҳида тежамкорлик билан муносабатда бўлишимиз керак. Прогрессив технологик ечимлардан актив фойдаланиш лозим.

Анъанавий технологияларни металларга ишлов бериш ва пайвандлашнинг лазерли, электрофизик, электрохимик, плазмали, электроннурли ва бошқа прогрессив методлари билан кенг алмаштириш йўлига ўтиш керак.

Машинасозликда химиявий ва термик мустаҳкамлиги, механик пишиқлиги жиҳатидан металлдан кўп марта устун турадиган керамика материалларини қўлланишнинг муҳимлигини алоҳида таъкидлаш лозим. Ёндош тармоқлар — химия ва нефть химияси, қора ва рангли металлургия ва бошқа тармоқлар юқори сифатли материаллар ва комплектловчи материаллар етказиб бериш юзасидан катта-катта вазифаларни ҳал қилишлари керак. Буларсиз замонавий техникани яратиш мумкин эмас.

Ана шу тармоқларнинг бир қанча раҳбарлари узоқни кўра билмайдиган позицияда туришибди. Улар очиқ-равшан нарсани: корхоналар машинасозликни зарур нарсалар билан қанчалик тезроқ таъминласалар, ўзларининг техника билан қайта қуролланишлари учун юқори сифатли прогрессив машина-ускуналарни шунчалик тез олишларини тушуниб етишни истамаяптилар.

Ишлаб чиқарилаётган машина-ускуналарнинг техникавий даражаси, сифати, унга материал сарфи проблемалари машинасозликнинг ўз илмий ва ишлаб чиқариш базасини ривожлантириш билан чамбарчас боғлиқ. Вазифа — машинасозлик комплексининг ишлаб чиқариш аппаратини қисқа муддатда тўла-тўкис янгилашдан иборат. Бу ерда гап эскирган машина-ускуналарни шунчаки ишлаб чиқариш вақти жиҳатидан янгилари билан алмаштириш тўғрисида эмас, балки меҳнат унумдорлигида анча наф берадиган машина-ускуналар билан алмаштириш тўғрисида, технологияларни шунчаки яхшилаш ҳақида эмас, балки меҳнат сарфини кескин камайтириб, тайёрланадиган буюмлар сифатини яхшилашга имкон берадиган жараёнлар тўғрисида бормоқда. Биз инвестиция сиёсатига киритган муҳим ўзгартиришлар ҳам мана шунга қаратилган. Капитал маблағ сарфининг ярмидан кўпроғи ишлаб турган корхоналарни реконструкциялаш ва техника билан қайта қуроллантиришга сарфланади. Бу эса кам харажат билан саноат корхоналари қувватларини ва ишлари самарадорлигини анча оширишга имкон беради.

Бу соҳада станоксозлик асосий роль ўйнайди. Бироқ ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг бошқа усулларини ҳам эътибордан четда қолдирмаслик керак. Аввало ишлаб турган замонавий машина-ускуналардан фойдаланишни яхшилаш лозим. Бу машина-ускуналар иши сменалигини ошириш, станоклар паркини модернизациялаш билан актив шуғулланиш лозим. Шу билан бирга ўз станоксозлигини ривожлантирмай туриб, махсус технологик машина-ускуналар, автоматлаш воситалари ишлаб чиқаришни авж олдирмай туриб, машинасозлик ишлаб чиқаришининг техникавий даражасида туб силжишларга эришиш мумкин эмас. Чунончи, ротор ва ротор-конвейер линияларини қўлланиш меҳнат унумдорлигида жуда катта наф келтиради, кўп миқдордаги ходимларни бўшатиб беради.

Тармоқ фани тўғрисидаги бўлимда фаннинг ишлаб чиқаришдан ажралиб қолганлиги бугунги кунда унинг асосий заиф томони эканлиги уқтириб ўтилди. Асосий институтларнинг раҳбарлари илм-фанни ишлаб чиқариш билан бирлаштириш, илмий тадқиқот институтлари ва конструкторлик бюроларини йириклаштириш соҳасида ҳозирча жуда секинлик билан иш олиб бормоқдалар. Бу масалаларда СССР министрликлари, Фан ва техника давлат комитети қулай пайт пойлашни давом эттирмоқдалар. Кўпгина илмий муассасалар илгаригидек амалий қиммати бўлмаган ишларга кўмилиб қолганлар. Тармоқ илмий тадқиқот институтлари ва конструкторлик бюролари негизида йирик илмий тадқиқот бирлашмаларини ташкил этиш — уларнинг ролини оширишнинг энг самарали йўлидир.

Бир қанча тармоқлар хўжалик юритишнинг янги методлари шароитида иш бошлаётганликлари муносабати билан барча министрликлар бошқарувнинг тармоқ ичкарисидаги структурасини яна бир бор таҳлил этишлари зарур. Бу иш қуйи бўғиндан, корхоналар ва институтлардан бошланиб, министрликда ниҳоясига етказилади, албатта. Тармоқ фанининг роли ўсиб бораётганлигини ҳисобга олган ҳолда бошқарувнинг чинакам икки бўғинли системасини таъминлаш керак.

Мана шу барча масалаларда бирлашмаларнинг бош директорлари, бош инженерлари ташаббус кўрсатишлари керак. Улар ўз олдиларига қўйилган мақсадга эришишда ташаббус, қатъият ва маҳорат кўрсатмасалар, ҳеч нарсани ҳал этиб бўлмайди. Бунда меҳнатни ташкил этишнинг бригада формаларига кенгроқ таяниш, хўжалик ҳисоби муносабатларини активроқ жорий этиш лозим.

Нутқда илмий тадқиқот институтлари ва конструкторлик бюроларининг автоматлаштириш воситалари билан таъминланиши проблемасига катта эътибор берилди. Ўн иккинчи беш йилликда ана шу мақсадлар учун кўп миқдорда капитал маблағлар сарфланади. 1990 йилга бориб салкам икки ярим минг САПР ва ўн мингта АРМ программали - техника в и й комплекс яратиш ва фойдаланишга топшириш мўлжалланмоқда. Мана шу воситалардан самарали фойдаланиш керак. САПРларни шунчаки яратибгина қолмай, балки улардан лойиҳалаш ишларида фан-техника тараққиётини қатъиян жадаллаштириш учун фойдаланиш керак.

Бир қанча тармоқларда илм-фаннинг моддий-техника базасини ривожлантиришга, илмий тадқиқот институтлари ва конструкторлик бюроларининг тажриба заводлари ва цехларини туркум маҳсулот билан таъминлашга етарли даражада маблағ ажратмасликдан иборат яроқсиз практика давом этмоқда.

Ўзларининг илмий-техникавий марказларини ташкил эта бошлаган коллективларнинг раҳбарлари тўғри иш қилмоқдалар. «АвтоВАЗ» бирлашмасида ва бошқа бир қанча корхоналарда шундай марказлар ташкил этилди.

Масалан, Тольятти автомобилсозлари илмий тадқиқот марказида бирлашманинг конструкторлик ва технологик кучларини жамлаб, экспериментал база ва тажриба цехи қувватларини жадал суръатлар билан ривожлантирмоқдалар.

Илмий ходимлар, конструкторлар ва технологлар ижодининг самарадорлигини ошириш масалалари тўғрисида алоҳида гапириб ўтилди. Кейинги йилларда инженерлик касбининг обрўси пасайиб кетганлиги сир эмас. Бунга кўпгина омиллар сабаб бўлди. Моддий рағбатлантиришдаги камчиликлар ҳам бунга муайян даражада сабаб бўлди.

Л. Н. Зайков Ленинград корхоналарида мутахассисларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш самарадорлигини ошириш ва уни такомиллаштириш соҳасида олиб борилаётган тажриба тўғрисида гапириб, партия Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети бу тажрибани қўллаб - қувватлаганликларини ва махсус қарор қабул қилганликларини эслатиб ўтди. Мазкур қарорга мувофиқ илмий ташкилотлар ва корхоналарнинг мустақиллиги оширилиб, иш ҳақи фондидан фойдаланишда раҳбарлар ва меҳнат коллективларининг ҳуқуқлари анча кенгайтирилди. Эндиликда коллективларга янги техника ва технологияни яратишда ортиқча «илмий юк»дан халос бўлиш, ҳар бир ходимнинг қўшаётган шахсий ҳиссасига қараб иш ҳақи миқдорини белгилашнинг реал имкониятлари яратиб берилди. Конструкторлар ва технологлар меҳнатини моддий рағбатлантиришни такомиллаштириш юзасидан министрликларнинг барча илтимослари деярли қондирилди. Бироқ илмий ташкилотларни ишнинг янги шароитига ўтказиш яхши амалга оширилмаяпти. Масалан, СССР Приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқарув системалари министрлигида асоссиз текисчилик йўлига ўтиб олдилар. Тармоқ мутахассислари ҳаммага бир хилда қўшимча ҳақ тўланганлиги учун янги авлод электрон-ҳисоблаш машиналарини яратишларига умид боғлаш мумкин эмас.

Бошланган қайта қуриш жамиятни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш ишида тўпланиб қолган кўпгина масалаларни ҳозирги кун вазифаларига мувофиқ ҳал этишни талаб қилади.

Тармоқ фани олдида кўпгина муаммолар бор. Бироқ имкониятлар ҳам оз эмас. Тармоқнинг барча куч ва ресурсларини сафарбар этиш, дадил ҳаракат қилиш зарур. Ишнинг янги форма ва методларини ҳеч кечиктирмай актив жорий этиш лозим.

2000 йилгача Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар фан-техника тараққиёти Комплекс программасини рўёбга чиқаришда илмий ходимлар, конструкторлар ва технологлар катта роль ўйнашлари керак. Совет илмий муассасалари, мамлакат корхоналари кўпгина энг муҳим мавзулар бўйича асосий муассасалар ва корхоналардир. Шунинг учун ҳам жаҳонда социализмнинг мустаҳкамлиги бизнинг қанчалик самарали ишлашимизга боғлиқдир.

Қардош социалистик мамлакатлар билан қўшма корхоналар ташкил этиш тажрибаси яхши натижалар бермоқда. Капиталистик мамлакатлар билан ўзаро фойдали иқтисодий ҳамкорлик имкониятлари тўғрисида гапирадиган бўлсак, бу борада самарали формаларни зўр ғайрат билан қидириб топиш зарур.

Юқорида айтиб ўтилган гапларнинг ҳаммаси ишлаб чиқарилаётган маданий-маиший ва рўзғор буюмларининг турларини кўпайтириш, уларнинг истеъмол хусусиятларини ва сифатини яхшилаш вазифаларига бевосита алоқадордир. Машинасозлик ва мудофаа тармоқлари ишлаб чиқараётган товарларнинг кўпгина турларига талаб унча катта эмас, улар сифати, ташқи кўриниши, пишиқлиги жиҳатидан чет элларда ишлаб чиқарилаётган шундай товарларга нисбатан бирмунча орқада қолмоқда.

Л. Н. Зайков бир қанча конкрет мисоллар келтириб, тармоқ институтлари жуда кам ҳолларда оз куч сарфлаб бу иш билан шуғулланаётганликлари, улар халқ учун товарлар яратишни қўшимча юк, деб билаётганликлари бундай аҳволнинг сабабларидан бири эканлигини айтди. Рўзғор техникасини яратиш билан банд бўлган кўпгина институтларнинг иш самарадорлиги йўл қўйиб бўлмайдиган даражада паст.

Машинасозлар юқори сифатли товарлар ишлаб чиқариш учун барча шарт-шароитга эгадирлар. Аҳволни тубдан яхшилаш, мана шу масалаларни ҳал этишдан ўзини четга олаётган раҳбарларни жиддий равишда тўғри йўлга солиш керак. Масаланинг бошқа бир жиҳати ҳам бор: экономиканинг халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқараётган барча тармоқларини замонавий, пишиқ-пухта машина-ускуналар билан таъминлаш зарур.

Барча даражалардаги хўжалик раҳбарларининг социал соҳага муносабатини тубдан ўзгартирмай туриб, машинасозлик комплекси олдида турган мураккаб вазифаларни муваффақиятли ҳал этиб бўлмайди. Қатъият билан меҳнат шароитини яхшилаш, ишлаб чиқариш маданиятини ошириш, ёрдамчи хўжаликларни замонавий ускуналар, транспорт, механизациялаш воситалари билан таъминлаш лозим. Уй-жой ва маданий-маиший шароитларни яхшилаш тўғрисида мунтазам ғамхўрлик қилиш, бошқа долзарб масалаларни ҳал этиш зарур. Социал проблемалар бевосита меҳнат унумдорлигига таъсир кўрсатишини, планларимизнинг бажарилиши шунга боғлиқлигини тушуниб етадиган пайт келди.

Фан-техника революцияси даврида, бизнинг давримизда одамлар бир авлодининг ҳаёти давомида техниканинг уч-тўрт авлоди ўзгаришини унутмаслик даркор. Асосий проблема — бу кадрларни тайёрлаш, танлаш ва жой-жойига қўйишдан иборат. Ходимларнинг малакасини ошириш ва қайта тайёрлашнинг таркиб топган системаси уларнинг янги техникани ва прогрессив технологияни жадал ўзлаштиришларига қаратилмаган, корхоналарни реконструкция қилиш практикаси билан боғланмайди. Ишни шундай ўзгартириш кераккки, токи янги вазиятнинг хусусиятларини атрофлича англаган, етилган ўзгаришларни амалга оширишга қодир мутахассислар етарли бўлсин.

Истеъдодли мутахассисларни ҳамиша ҳам маънавий, ҳам моддий рағбатлантириб туриш лозим. Янги, илғор нарсаларни жорий этишга отланган киши проблемаларни ҳал этиш йўлларини қидириб топади, эскичасига ишлашни ёқтирадиган кишилар эса ҳамиша ўз ишларини оқламоқчи бўладилар.

Мамлакатимизда яратилган замонавий ускуналар, юксак самарали технология жараёнлари, кашфиётлар қисқа муддатларда саноатда кенг кўламда ўзлаштирилишига ва халқ хўжалиги барча тармоқларининг мулкига айланишига эришиш зарур.

Иш услуби ва формалари масалаларини министрликларнинг диққат марказига қўйиш лозим.

Жойларда юзага келган муҳим ва қимматли ташаббус марказда кўпинча қўллаб-қувватланмайди. Коллегияларда, турли кенгашларда, актив йиғилишларида ва бошқа хил йўллар билан яхши ғояларни самарасиз мунозараларда йўққа чиқариш ҳоллари тез-тез учраб туради. Кўпгина раҳбарлар зукко, аммо бирга «ишлаш қийин» бўлган кишиларни юқори лавозимларга кўтаришни истамайдилар.

Л. Н. Зайков кенгашда қатнашаётган партия ходимларига мурожаат қилиб, уларнинг олдига қабул қилинган қарорлар бажарилишини контрол остига олиш, ҳар бир коллективда ижодкорлик муҳитини вужудга келтириш вазифасини қўйди. Партия ташкилотининг бугунги кундаги энг муҳим вазифаси мана шундан иборат, деди у.

Машиналар ва станокларнинг сифати ҳамда пишиқ-пухталиги кўп даражада уни ясаган кишиларга боғлиқдир. Уларнинг ҳар бири орқасидан контролёр қўйиб бўлмайди. Шунинг учун КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми партия ташкилотларидан талаб қилганидек, омма орасида тарбиявий ишларни кучайтириш зарур. Справкалар, рақамлар, протоколлар эмас, балки одамлар билан кундалик жонли мулоқот зарур.

Партия Марказий Комитети кенгаш якунлари фан ва техникани жадал ривожлантиришга оид ишларда қўшимча омил бўлиб хизмат қилади, деб ҳисоблайди.

(ТАСС).

КУЧГА КУЧ ҚЎШИБ ИШЛАШ МУВАФФАҚИЯТЛАР НЕГИЗИДИР

СЎЗ—ҚАРДОШ ПАХТАКОР РЕСПУБЛИКАЛАР—ОЗАРБАЙЖОН, ТОЖИКИСТОН ВА ТУРКМАНИСТОН ЎЗАРО ТЕКШИРИШ БРИГАДАЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИГА

Озарбайжон, Тожикистон ва Туркманистондан келган қишлоқ меҳнатчилари ўзаро текшириш бригадаларининг аъзолари Ўзбекистондаги ҳамма областларда бўлдилар. Улар бевосита далаларда бўлиб, ғўзанинг аҳволи билан танишдилар, деҳқонлар ва чорвадорлар меҳнати қандай ташкил этилганлигини ўргандилар, 1986 йил ҳосилини олишнинг якунловчи босқичи — йиғим-теримга тайёргарликни текширдилар. Бригадаларда, дала шийпонларида социалистик мусобақадош дўстлар билан кўпдан-кўп учрашувлар бўлди. Бу учрашувларда пахтачиликни интенсивлаш, мўл ҳосил тўплаш, ерларнинг унумдорлигини ошириш билан боғлиқ мавзуларда суҳбатлашилди. Ўзаро текшириш бригадаларининг аъзолари аниқланган камчиликларни ошкора, принципиаллик билан кўрсатиб бердилар, уларни қандай қилиб, тезроқ тўғрилаб олиш ҳақида маслаҳат бердилар, ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар, Ўзбекистон деҳқонлари қўлланаётган ғўза парваришининг илғор усуллари ва методларини ўргандилар.

Бу учрашувлар жуда яхши илғор тажриба мактаби бўлиб қолди. Натижада учрашув қатнашчиларининг ҳаммаси катта наф кўрди. Республикамиз пахтакорлари аниқланган камчиликларни дарҳол бартараф этишга киришдилар. Озарбайжон, Тожикистон ва Туркманистон деҳқонлари эса ўзбекистонлик қишлоқ меҳнатчилари саҳийлик билан ўртоқлашган янги билимлар билан уйларига қайтмоқдалар. Пахтазорларда иш суръатларининг анча жадаллашганлиги ўзаро текширишнинг асосий якунидир.

Кўпроқ натижаларга эришиб, дадил олға борайлик

Т. Х. ОРУЖЕВ,
Озарбайжон ССР Давлат агросаноат комитети раисининг биринчи ўринбосари

КПСС XXVII съезди ғояларининг самарали таъсири бутун мамлакатда бўлгани сингари Ўзбекистонда ҳам сезилмоқда. Бу ғоялар турғунликка, қолоқликка барҳам бериш, социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштиришга даъват этади.

Тошкент, Самарқанд, Наманган ва Жиззах областларининг пахта далаларини текшириш нималарни кўрсатди? Мураккаб об-ҳаво шароитлари вужудга келтирган қийин аҳволдан чиқишнинг қандай йўллари бор? Мана шу саволларга бундай деб жавоб қайтарса бўлади: камдан-кам истисноларни айтмасак, ҳамма ерда деҳқонлар ва қишлоқ хўжалиги мутахассислари ўз маҳорат ва уюшқоқликларини, фидокорликларини қийинчиликларга қарши қўя билдилар, ўтказилаётган кураш эса план топшириқлари бажарилишини таъминловчи ҳосил олиш учун дуруст замин яратди. Тошкент ва Наманган областларининг кўпгина хўжаликларида ғўза ўсишидаги қолоқликнинг иложи борича олди олинди, бундан буёнги парвариш суръатлари бўшаштирилмаса, мавжуд узилишга тамомила барҳам бериш мумкин бўлади.

Биз қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқларидаги ишларнинг аҳволи билан ҳам қизиқдик. Кўпгина хўжаликларда сермаҳсул бедапояларни кўрдик. Бу бедапояларнинг ҳар гектаридан 120—150 центнердан беда ўриб олинган. Озуқабоп экинлар аралаш қилиб экилган далалар бизга ёқди. Бу экинзорлар парвариш даражаси жиҳатидан пахта далаларидан фарқ қилмаслиги, баъзи жойларда эса улардан дуруст эканлиги ҳам кишини қувонтиради.

Колхоз ва совхозларда пичан қўралари барпо этилмоқда, тайёрланган ем-хашак сифати қониқарли, аммо бу ерда ҳам юзакичилик ҳоллари йўқ эмас. Наманган районидаги «Коммунизм» колхозида барча ғарамларнинг паспортларига бирдай сифат кўрсаткичи: 75 проценти биринчи класс, деб ёзиб қўйилган.

Партия ҳозир инсон омилини кучайтириш вазифасини қўймоқда, қишлоқда социал программани амалга ошириш алоҳида аҳамият касб этмоқда. Бу ўринда қишлоқ меҳнаткашларининг социал-маиший шароитларини яхшилаш хусусида қуруқ гап эмас, реал ишлар қилинаётганлиги, қишлоқда қурилиш ишлари кенгайиб бораётганлиги ҳам яхши. Наманган областида колхозчиларнинг оилалари учун қурилаётган беш қаватли уй-жойларни кўрдик. Бу нарса шаҳар ҳаётига эргашишнинг ўзигина эмас, балки муҳим социал вазифанинг ҳал этилиши ва айни маҳалда катта суғориладиган ерларни деҳқончиликдан ўзга эҳтиёжларга ажратиш йўлига қўйилган кераклиғовдир. Район марказлари ҳам кўркамлашиб, қиёфасини ўзгартириб бормоқда, қулай қишлоқ йўллари кўпайтирилмоқда, умуман қишлоқ районларида социал ва ишлаб чиқариш инфраструктураси яхши суръатлар билан ривожланиб бормоқда.

Партия ва совет органлари мана шу соҳада қилаётган ишлар партия XXVII съезди қарорларининг ҳаётга татбиқ этилаётганлигидан иборат бўлиб, съезд ғояларини моддий кучга айлантиради. Бу куч ҳаётдаги турғунликка, инерцияга, эскиликка ва умуман турмушдаги нотўғри ишларга объектив зарба беради.

Биз фақат ижобий фактларни кўриб, яхши ишлардан қувонишдан нарига ўтмадик, деб ўйлаш хато бўлур эди. Шундай бўлганда биз сидқидилдан гапирмаган ва бизнинг нарсалар ҳамда ҳодисаларга қарашимиз, уларни идрок этишимиз замон руҳига зид келган бўлур эди. Бригада аъзоларида вужудга келган асосий фикр ҳаммага маълум номатлуб фактга асосланади. Бу факт шундан иборатки, ғўзанинг умумий ривожланиши ва ҳосил тўплаши бултургиси у ёқда турсин, ўртача статистик даражасидан ҳам анча орқада. Далаларнинг ҳозирги ҳолати пахтакорларни ташвишлантириши, баъзи жойларда эса ҳатто ҳавотирга ҳам солиши керак. Янгийўл районидаги «Ленинизм», Оққўрғон районидаги «Оққўрғон», Чуст районидаги Энгельс номли ва Карл Маркс номли колхозларда ғўзалар анча сийрак бўлиб, ўсишдан орқада қолган. Буларнинг ҳаммаси уларни ҳисобга олиш асосида агротехник тадбирлар ўтказишни, яъни ҳар бир пайкалга алоҳида ёндашувни тақозо этади. Бир қолипда ишлаш ҳамиша зарарлидир. Бу йил табиат бизга, шунингдек сизларга ҳам шу қадар инжиқлик қилдики, ҳар гектар ерда турлича ҳаракат қилишга, синовларга маҳоратни қарши қўйишга тўғри келяпти. Шундагина биз муваффақиятга эришиб, теримни вақтида бошлай оламиз, мўл тола чиқишини таъминлайдиган сифатли пахта етиштиришдан иборат асосий мақсадга эриша оламиз.

Одатда технологик усулларни ўтказиш одамларга боғлиқ бўлмаган ҳоллар сабабидан бузиладиган бўлса, бу нарса қўшимча харажатларни ҳам келтириб чиқаради. Шунинг учун ҳам юмшатиш сифатини ошириш билан бирга қўшимча культивация ўтказишга тўғри келади.

Йиғим-терим яқин. Шу боисдан айни маҳалда пахта йиғим-теримига тайёргарлик ишларини жадаллаштириб юбориш зарур. Республиканинг баъзи жойларида пахта териш комбайнлари ва бошқа ўрим-йиғим техникасини ремонт қилишда қолоқликка йўл қўйилган, вақт эса оз қолган. Республика пахтачилик фанининг катта имкониятлари, мустаҳкам моддий-техника базаси бор.

Аммо биз кўпгина хўжалик ходимларининг серҳосиллигидан ташқари технологик сифатлари яхши, вильтга чидамли янги ғўза навлари йўқлигидан нолиганликларини эшитдик. Биз ҳам бу ишдан манфаатдормиз, керакли навлар етишмаслиги панд бериб туради.

Аввалги навлардан принципиал фарқ қиладиган, айниқса, тезпишар янги навлар бўлса биз уруғликни зўр миннатдорчилик билан олган бўлур эдик. Бу проблема маҳаллий бўлмай, балки мамлакат пахтачилигинингина эмас, шу билан бирга пахтадан халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни ривожлантириш программаси тақдирини ҳам белгилаб берувчи умумий проблемадир.

Ҳозир ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун иқтисодий омилларга қандай таъсир этишимизга кўп нарса боғлиқ бўлади. Бошқариш ва планлаштиришнинг янги методлари қишлоқ меҳнаткашлари ижодий активлигини оширишга, уларнинг юксак пировард натижаларга эришишдан манфаатдорлигини кучайтиришга кенг майдон очиб беради. Сизларда бригада хўжалик ҳисоби билан бирга, айниқса, ем-хашак етиштиришда, оила пудрати ҳам ўзига йўл очиб бораётганлиги дуруст. Биз мусобақадош дўстларимизга ем-хашак тайёрловчиларнинг иш ҳақи давлатга сотиладиган чорвачилик маҳсулотлари ҳажмига, яъни пировард маҳсулотга бевосита боғлиқ қилиб қўйиладиган умумий пудратга дадилроқ ўтаверинг, деб маслаҳат бердик. Фурсатдан фойдаланиб, Озарбайжондаги ишларимиз тўғрисида гапириб беришни хоҳлардим.

Деҳқончилик ва чорвачилик учун йил шароитлари сизлардагига ўхшаш келди. Республиканинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига катта зиён етказилганлигига қарамай, ҳозир шу зиённи тиклаш борасида собитқадам ишлар ўтказилмоқда. Озуқабоп экинлар ва донли экинлар такрор экилмоқда, пахта далаларида дурустгина ҳосил етилмоқда. Яқинда ғалла топшириш плани бажарилади. Давлатга чорвачилик маҳсулотларини сотиш юзасидан шу йил биринчи ярмининг топшириқлари бажарилиши таъминланди. Республика агросаноат комплексининг қайта ишлаш саноати жўшқин ишлаб турибди.

Озарбайжонда энди узумни нима қилишади, деган савол ҳамма жойда ёғила берди. Албатта, йилиги 1,5—2 миллион тонна узум етиштирувчи республикамиз учун бу умумий проблема анча мураккаб ва ҳал этилиши қийинроқдир. Аммо, вино ишлаш саноати озиқ-овқат маҳсулотлари тайёрлашга ўтказилишини талаб қилувчи замон тақозоси биз учун равшан.

Шу йилиёқ 400 минг тонна узум шарбат, -мураббо, маринад ва бошқа маҳсулотларга айлантирилади. Умумиттифоқ фондига янги узум юбориш ҳажми ғоятда кўпайтирилади. Техника навли токзорларнинг бир қисми хўраки нав токзорларга айлантирилади. Шундай қилиб, беш йиллик охиригача узумдан алкоголли ичимликлар тайёрлашни энг оз даражага туширамиз. Бу ишда ўзбек соҳибкорларининг бироадарлик ёрдамларига ишонамиз. Улар бултурдан бошлаб бизга республикада етиштирилаётган энг яхши хўраки узум ток кўчатларини юбора бошлашди.

Гапимнинг охирида эришган муваффақиятларингиз бағоят қувонтираётганлигини айтиб ўтишни хоҳлардим. Муваффақиятсизликлар аламига эса биз ҳамиша шерикмиз. Биз ҳаммамиз мамлакатимизда, унинг ҳар бир регионида рўй бераётган чуқур ўзгаришларнинг қатнашчиларидирмиз. Қардош Ўзбекистонга янгидан-янги зафарлар тилаб, йилнинг синовларидан шараф билан ўтишни, мамлакатнинг социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришга муносиб ҳисса қўшишни истаймиз.

Янги марралар сари

А. Н. МАҚСУМОВ,
Тожикистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, Тожикистон ССР Давлат агросаноат комитетининг раиси

Мамлакат пахтакорларининг анъанавий социалистик мусобақаси меҳнат аҳли ленинча дўстлигининг ёрқин кўринишларидан биридир. Ривожланиб ва мустаҳкамланиб бораётган бу дўстлик мунтазам равишда янги, тобора теран мазмун билан бойиб бормоқда, олға қараб ҳаракатимизни жадаллаштиришга кўмаклашмоқда. Республикаларимиз қишлоқ меҳнатчилари тармоқ тараққиётини жадаллаштиришга ёрдам берадиган бу қудратли воситадан тўла фойдаланмоқдалар.

Ўзбекистон беҳисоб табиий ва хом ашё бойликларига эга бўлиб, унинг кадрлари, ишлаб чиқариш ва илмий техникавий потенциали жуда улкан. Биз Андижон, Фарғона, Навоий, Сирдарё ва Сурхондарё областларининг ҳамма районларида ва кўпчилик хўжаликларида бўлдик. Пахтакорлар, маккажўхорикорлар, сабзавоткорлар, чорвадорлар, саноат ходимлари, агросаноат комитетлари ва бирлашмаларининг раҳбарлари билан суҳбатлашиб, улар партиянинг ишлаб чиқаришни тубдан қайта қуриш, энг юқори пировард натижаларга эришиш ҳақидаги талабларини амалий ишда рўёбга чиқаришга қатъий бел боғлаганликларига ишонч ҳосил қилдик.

Делегациямиз аъзолари Ўзбекистон механизаторлари бу йил машиналар билан уч миллион тоннадан зиёд пахтани териб олиш, хом ашё сифатини кескин ошириш, бинобарин қимматли тола кўпроқ чиқишини таъминлаш каби катта вазифани ўз олдиларига қўйганликларидан зўр мамнуният ҳосил қилдилар. Шуниси қувончлики, сўнгги йилларда Ўзбекистон деҳқонлари ингичка толали пахта етиштиришни икки баравар кўпайтирдилар.

- Қардош пахтакорлар мусобақаси—дўстона ҳамкорлик ва илғор тажриба мактаби
- Агросаноат соҳасидаги ютуқлар қайд этилди, камчиликлар ошкора, принципиаллик билан кўрсатиб берилди
- Республикамиз пахтакорлари мусобақадошларнинг маслаҳат ва таклифларини амалга оширишга киришдилар

Ўзбекистон Ватанимиз аҳолисини мева-сабзавот, қовун-тарвуз ва узум билан таъминлайдиган йирик базалардан биридир. Сабзавот, қовун-тарвуз, мева ва узум етиштириш, йиғиштириб олиш ва уларни Умумиттифоқ фондига жўнатиш яхши йўлга қўйилган. Бу мамлакат Озиқ-овқат программасини ҳал этишга қўшилаётган катта ҳиссадир.

Пахтакорлар яхши ишламоқдалар. Ҳосилнинг кўнгилдагидек бўлиши кутилмоқда. Биз бўлган областларда деҳқончилик маданияти юксак даражада бўлиб, ҳамма жойда ғўза меҳр билан парваришланмоқда. Биз Ўзбекистон пахтакорлари бу йилги мисли кўрилмаган сув танқислиги зарбасини анча сусайтира олганликлари сирини ҳам мана шунда, деб биламиз.

Биргина мисол. Биз Риштон давлат нав синаш участкасида бўлдик. Ан-60 янги нав ғўзани кўздан кечираётиб, ўртоқларимиз бу ерда экинларни парвариш қилишда фақат илм, кўп йиллик тажрибадан фойдаланибгина қолмай, қалб ҳарорати ҳам шу ишга хизмат қилаётганлигини айтдилар. Экинзорлар шу қадар батартиб.

Андижон областининг Олтинкўл районидаги «Коммунизм», Балиқчи районидаги «Пахтакор», Москва районидаги Киров номли, Избоскан районидаги «Шарқ юлдузи», Ленин районидаги «Правда Востока», Марҳамат районидаги «Комсомол 60 йиллиги» колхозларида, Фарғона областининг Ленинград районидаги Энгельс номли колхозда, Риштон районидаги Навоий номли совхозда, Ўзбекистон районидаги Ғафур Ғулом номли ва Охунбобоев районидаги Ленин номли колхозларда, Сирдарё, Сурхондарё областларининг кўпгина районларида пахтазорларда мўл ва сифатли ҳосил етиштириш учун қатъият ва собитқадамлик билан иш олиб борилаётганлиги кўриниб турибди.

Ўзаро текшириш давомида кўп масалалар хусусида фойдали фикрлашувлар бўлди. Илғор тажрибаларни бизга саҳийлик билан ўргатдилар. Биз буларнинг ҳаммаси ҳақида ўз республикамизга бориб сўзлаб берамиз ва тажрибангиздан кенг фойдаланишга ҳаракат қиламиз.

Ўзбекистон пахтакорлари деҳқонларимизнинг маслаҳатлари ва эътирозларига эътибор билан қулоқ солдилар. Текшириш якунлари ҳамма районларда бригада бошлиқлари иштирокида, областларда эса область партия комитетлари бюросининг кенгайтирилган мажлисида муҳокама қилинди. Уларда ғўза ва бошқа экинлар парваришидаги камчиликлар, агротехникадаги йўл қўйилган хатолар ҳақида батафсил гапирилди. Чорвачиликдаги, қишлоқни социал-маданий қайта қуришдаги ҳал этилмаган масалалар тўғрисида гап борди.

Ҳосил тўпланаётган ҳозирги ҳал қилувчи кунларда ҳар бир мутахассис, ҳар бир пахтакор, суғориш, қатор ораларини юмшатиш, чеканка, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш сифатини қаттиқ кузатиб бориши лозим. Пайкалларни ва техникани йиғим-терим мавсумига пухта тайёрлаш алоҳида аҳамиятга эга. Бу соҳада кўп иш қилиняпти, лекин, афсуски, нуқсонлар ҳам бор. Республика Давлат агросаноат комитети ҳамда Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги Фарғона областидаги айрим районлар учун ҳеч бўлмаса қисқа муддатга сувни кўпайтириш масаласини алоҳида кўриб чиқишлари керак.

Бир қанча хўжаликларда ем-хашак тайёрлаш секин бормоқда. Бу иш суръатларини жадаллаштириш учун ҳамма жойда шароитлар мавжуд. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг ем-хашак тайёрлашнинг бориши муҳокама қилинган мажлисидан кейиноқ жойларда бу ишдаги камчиликларни бартараф этиш юзасидан жиддий ва самарали чоралар кўрилганлиги шундан далолат беради.

Маданий-маиший шароитлар яратиб бериш дала ва фермалар меҳнатчилари учун жуда катта аҳамиятга эгадир. Биз хўжаликларда бўлган чоғимизда кўпгина дала шийпонлари яхши жиҳозланганлиги ва безатилганлигини, социалистик мусобақага ўз вақтида якун чиқарилаётганлигини, илғор тажрибалар актив пропаганда қилиниб, маданий-оммавий ишлар олиб борилаётганлигини мамнуният билан таъкидладик. Андижон область Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхозида дала шийпони комплексини зўр қизиқиш билан кўздан кечирдик. Бу ерда деҳқон оғир меҳнатдан кейин яхши дам олиши учун ҳамма шарт-шароит яратилган.

Далачилик бригадалари ва чорвачилик фермаларида, деҳқонлар ҳамда чорвадорлар билан учрашувлар, суҳбатлар чоғида ҳамма пахтакор республикаларда илғор тажрибалар ва усуллар, фан-техника янгиликлари актив жорий этилиши ҳақида истаклар билдирилди. Бу жуда тўғри гап. Дўстлар мусобақаси ҳамиша қийинчиликларни енгиб ўтишга, энг яхши пировард натижаларга эришишга хизмат қилиши керак. Сўнгги йилларда республикаларимиз мусобақаси тажрибаси бойиди, Андижон ва Қўрғонтепа, Фарғона ва Ленинобод областлари, кўпгина районлар ва хўжаликларнинг қишлоқ меҳнаткашлари ўртасидаги алоқалар мустаҳкамланди. Биз бу яхши анъанани ривожлантиришга, агросаноат комплекси ҳамма даражаларида ўзаро алоқаларни такомиллаштиришга, ишларимиз олға бориши учун ҳамма нарсани қилишга тайёрмиз.

Шу кунларда бизда КПСС XXVII съезди ва Тожикистон Компартияси XX съезди қарорларини амалга ошириш, 1986 йил, ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йили план ва мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун қатъият билан кураш олиб борилмоқда.

Давлатга пилла сотиш мажбурияти ошириб бажарилди. Гўшт, сут, тухум ва жун ўтган йилдагига нисбатан кўпроқ тайёрланди.

Картошка, сабзавот тайёрлаш муваффақиятли давом этмоқда. Мева, узум ва бошқа маҳсулотлардан яхши ҳосил етиштирилди. Далаларда мўл пахта ҳосили учун, социалистик мажбуриятларни тўла-тўкис бажариш учун қизғин кураш бормоқда. Ўзаро текшириш бригадамизнинг Ўзбекистонга сафари қизиқарли ва фойдали бўлди. Сизларнинг самимийлигингиз ва меҳмондўстлигингизни яна бир бор тўла ҳис этдик.

Ўзбекистон меҳнаткашлари 1986 йил — беш йилликнинг биринчи йили планларини муваффақиятли амалга ошириш ва социалистик мажбуриятларни бажаришларини чин қалбимиздан истаймиз.

Ҳорманг, Ўзбекистон деҳқонлари!

Б. ЁЗҚУЛИЕВ,
Туркманистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси

Ўзбек ва туркман халқлари ўртасида ленинча миллий сиёсат туфайли чамбарчас боғланган дўстлик кун сайин, йил сайин тобора мустаҳкамланиб, ривожланиб бормоқда. Республикаларимиз пахтакорлари ўртасида анъана бўлиб қолган социалистик мусобақа буни яққол тасдиқлаб турибди.

Мана шу меҳнат мусобақаси республикаларимизнинг иқтисодий потенциалини ошириш, халқларимиз ўртасидаги қардошлик алоқаларини мустаҳкамлаш манфаатларига чинакам хизмат қилмоқда.

Бу йил ўзаро текшириш бригадаларининг иши алоҳида характерга эга. Республикаларимиз меҳнаткашлари партия XXVII съездининг, КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленумининг қарорларини рўёбга чиқариш соҳасида ишлаётганликлари бунга катта таъсир ўтказмоқда. Шуни қайд этиб ўтиш қувончлики, қардош Ўзбекистоннинг дала меҳнаткашлари Озиқ-овқат программасини амалга ошириш, ўн иккинчи беш йиллик биринчи йили мажбуриятларини бажариш борасида собитқадамлик билан қизғин иш олиб бормоқдалар.

Бизнинг бригадамиз кўпгина пахтакор хўжаликларнинг далаларида, чорвачилик фермаларида бўлди, биз Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Бухоро, Қашқадарё областларидаги колхозчилар, совхоз ишчилари, агросаноат комплексининг мутахассислари, маҳаллий партия ва совет органларининг раҳбарлари билан учрашиб суҳбатлашдик.

Республика қишлоқ хўжалиги ходимлари шу йил кўкламдаги ноқулай об-ҳаво шароитлари вужудга келтирган қийинчиликларни бартараф эта бориб, чигитни яхши ундириб олдилар. Ҳавонинг паст келганлиги, қурғоқчилик, сув танқислиги ғўзаларнинг ўсишига тўсқинлик қилди. Аммо деҳқонлар аниқ-пухта уюшқоқликни ва илмий асосланган агротехникани қийинчиликларга қарама-қарши қилиб қўйиб, Ўзбекистоннинг улкан пахта хирмони учун курашнинг биринчи босқичида муайян ютуқларга эришдилар.

Хоразм областининг Хонқа, Гурлан районларидаги, Қорақалпоғистон АССРнинг Тўрткўл ва Амударё районларидаги, Бухоро областининг Ғиждувон ва Олот, Қашқадарё областининг Ульянов ва Усмон Юсупов районларидаги колхозлар ва совхозларнинг далаларида мўл ҳосил етилмоқда.

Ғўза парвариши яхши ташкил этилган, пахтадан мўл ҳосил олиш учун қизғин кураш олиб борилаётган барча хўжаликларни санаб ўтишнинг иложи йўқ. Аммо Қорақалпоғистон АССРнинг Хўжайли районидаги Ленин номли колхознинг, Амударё районидаги Горький номли совхознинг, Хоразм область Боғот районидаги Нариманов номли, Янгиариқ районидаги «Коммунизм», Хива районидаги Беруний номли колхозларнинг, Бухоро область Ғиждувон районидаги Энгельс номли ва Калинин номли, Ромитан районидаги Нариманов номли, Олот районидаги «Шарқ юлдузи» колхозларининг, Қашқадарё область Нишон районидаги Усмон Юсупов номли совхознинг, Шаҳрисабз районидаги Ленин номли колхознинг ва бошқа кўпгина хўжаликларнинг яхши ишини қайд этиб ўтмоқчимиз.

Ўзаро текшириш чоғида биз ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини парвариш қилиш агротехникасида кўпгина ибратли ва фойдали нарсаларни кўрдик. Қайтиб борганимиздан кейин биз республикангиздаги илғор хўжаликларнинг тажрибасидан Туркманистон пахтакорлари баҳраманд бўлишлари учун ҳамма ишни қиламиз. Биз социалистик мусобақанинг кучини мана шунда, деб биламиз.

Меҳнат ва маблағни камроқ сарфлаб, ҳосилдорликни оширишга ёрдам бераётган мана шу усулларнинг баъзиларига тўхталиб ўтмоқчиман. Масалан, кўпгина хўжаликларнинг деҳқонлари чигитни аниқ экадиган сеялкалар билан экиб, уруғлик сарфини камайтиришга эришдилар. Шунинг ҳисобига улар ғўзани яганалаш каби сермеҳнат ва жуда муҳим операцияга барҳам бердилар.

Кўпгина хўжаликларда бегона ўтларга қарши кураш ишлари яхши йўлга қўйилган. Бундай кураш кузги шудгорлашдан бошлаб, агротехникавий ва химиявий методлар билан олиб борилмоқда. Чигит экиш ва ғўза вегетацияси даврида кўпгина колхоз ва совхозлар гербицидларни муваффақиятли қўлланиб, бегона ўтларни қўлда ўташ ишларини жуда оз миқдорга туширмоқдалар.

Ғўза парваришида зараркунандаларга қарши курашнинг химиявий методлари билан бир қаторда заҳарли химикатлардан қишлоқ хўжалигида фойдаланишни камайтириш ҳисобига атроф-муҳитни соғломлаштириш имконини берадиган аралаш метод ҳам муносиб ўрин тутади. Республикангиз хўжаликларида бригада пудрати кенг оммалашиб бормоқда. Республиканинг кўпгина хўжаликларида деҳқончиликнинг юксак маданиятини, механизаторлар билан сувчиларнинг миришкорлигини мамнуният билан қайд этиб ўтамиз.

Ҳозирги вақтда биз бориб кўрган асосий майдонлардаги ғўзаларнинг ҳолати яхши. Кўпгина далалардаги ғўза тупларида етарли миқдорда кўсак ва ҳосил элементлари бор.

Аммо партия бизни эришилган натижалар билан хотиржам бўлиб қолмай балки ишларни қайта қуришга, янги вазифаларни ҳал эта бориб, ҳали фойдаланилмаган резервлар ва имкониятларни қишлоқ хўжалигига хизмат қилдиришга ўргатмоқда. Биз ютуқларни қайд этиш билан бирга, самимий дўстлар сифатида эътиборингизни ўзаро текшириш бригадамиз аъзолари пайқаган нуқсонлар ва камчиликларга қаратмоқчимиз. Бригадаларда, колхозларда, совхозларда, район кенгашларида ва Ўзбекистон Компартияси область ҳамда район комитетлари бюросининг кенгайтирилган мажлисларида ана шу нуқсон ва камчиликлар тўғрисида атрофлича гаплашиб олинди.

Бу йил баҳорда талайгина майдонлардаги чигит қайта экилди. Шу муносабат билан экинларнинг бир қисми ривожланишдан орқада қолмоқда, улар табақалаштирилган тарзда парвариш қилинишини талаб этади. Шунга қарамай, Қорақалпоғистон АССРнинг Амударё районидаги «Манғит», Кегайли районидаги «Кегайли», Хоразм областининг Шовот районидаги «Коммунизм», Янгибозор районидаги «Ленинград» совхозларида, Қашқадарё областининг Нишон районидаги «Самарқанд» совхозида, Баҳористон районидаги 25- ва 35-совхозларда, Бухоро областининг Когон районидаги «Когон» ва «Бухоро» совхозларида, Бухоро районидаги «Ленинизм» колхозида бу ишлар етарлича ўтказилаётгани йўқ.

Август — ҳосил тез тўпланадиган давр эканлиги маълум. Бу пайтда қатор ораларига ишлов беришни тўхтатиб қўйишга йўл қўймаслик жуда муҳим. Суғориш билан бир вақтда органик ўғитлар солиш ҳамда ишчи кучи ва техникадан қандай фойдаланилаётганлиги устидан контролни кучайтириш керак. Ғўза чеканкаси ҳосилни тўплаш ва сақлаб қолишда ғоят муҳим агротехника усулларидан биридир. Афсуски, бир қанча хўжаликларда шу иш чўзиб юборилмоқда.

Пахта ҳосили йиғим-терими бошланадиган вақт яқинлашиб қолди. Шу боисдан пахта териш техникасини, тайёрлов пунктларини, қуритиш-тозалаш цехларини, бригадалардаги хирмонларни, йўлларни ва тош-тарози хўжалигини тахт қилиб қўйиш суръатларини кучайтириш зарур.

Республикада мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш учун кўп ишлар қилинмоқда, бедапоялар ва маккажўхоризорлар кенгайтирилмоқда. Анғизга экилган ва оралиқ рапс, перко экинлари, кузги жавдар ва хашаки илдиз мевалар кенг кўламда экилмоқда. Бу эса чорвачиликни тўйимли ем-хашак билан таъминлаш имконини бермоқда.

Аммо бир қанча жойларда бизнинг республикамизда бўлгани каби бу масалада ҳамма иш кўнгилдагидек, деб бўлмайди. Бригадамиз аъзолари қишлоқда маданий-маиший объектлар юксак суръатлар билан қурилаётганига эътиборни жалб қилдилар. Биз кўплаб обод дала шийпонларини, болалар комбинатларини, профилакторийлар, мактаблар ва касалхоналарни кўрдик.

Биз шуни қувонч билан маълум қиламизки, бизнинг Туркманистонда ҳам КПСС XXVII съезди ва Туркманистон Компартияси XXIII съездининг қарорларига мувофиқ, экономика ҳамда маданиятни янада ривожлантириш таъминланмоқда. Бу йил қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари катта ва масъулиятли вазифаларни ҳал этмоқдалар. Улар пахта етиштиришни кўпайтиришга ва қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришда янги-янги муваффақиятларга эришишга интилмоқдалар.

Биз Ўзбекистонда бўлган ҳар бир кун янгидан-янги таассуротлар билан тўлиб тошди, ажойиб мўл ҳосил миришкорлари билан учрашувларимиз бизни қимматли тажриба билан бойитди. Ҳамма жойда бизни дўстлар қуршаб олиб, зўр шодиёналик ва самимийлик билан кутиб олдилар, тажрибаларини қардошларча баҳам кўрдилар.

Биз Ўзбекистон меҳнаткашларининг ишлари тўғрисидаги энг яхши таассуротлар билан жўнаб кетамиз ҳамда улар ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили учун қабул қилган мажбуриятларини шараф билан бажариб, Ватанни меҳнатда янгидан-янги муваффақиятлар билан қувонтиришларига ишончимиз комил.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

КОЛУМБИЯ ПРЕЗИДЕНТИ ЎЗ ВАЗИФАСИГА КИРИШДИ

БОГОТА. ТАСС махсус мухбири Борис Шчербаков хабар беради: бу ерда шу йил май ойида ўтказилган президент сайловида ғалаба қозонган либерал партия вакили Вирхлио Барко Варгаснинг Колумбия президенти лавозимини эгаллашига бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтди. Мамлакат янги президентининг ўз лавозимини эгаллаш билан боғлиқ тадбирларда СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. А. Мокану бошчилигидаги СССР делегацияси иштирок этмоқда.

В. Барко Варгас конгрессда нутқ сўзлаб, менинг ҳукуматим айниқса ёшлар орасида ишсизлик, қашшоқлик, пулнинг қадрсизланиши ва уй-жой танқислиги каби проблемаларни ҳал этишга эътиборни қаратади, деди. Ҳукумат ер ислоҳоти ўтказилишини жадаллаштириш ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга кўмаклашиш ниятидадир. Мана шу ва бошқа биринчи даражали вазифалар янги маъмурлар ишлаб чиқаётган социал-иқтисодий ривожланиш фавқулот программасида ўз ифодасини топади.

Президент террорчиликни қоралаб, колумбияликларни баҳсли масалаларни сиёсий воситалар ёрдамида ҳал қилишга даъват этди. У менинг ҳукуматим мамлакатда тинчлик ва осойишталик вазиятини вужудга келтириш йўлларини қидириб топади, деди.

В. Барко Варгас Колумбиянинг ташқи сиёсий йўли ўзгармас эканлигини айтди. Мамлакат тенглик, территориал бутунлик ва суверенитет, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик принципларини ҳурмат қилиш асосида барча давлатлар билан муносабатларни ривожлантиришни ёқлаб чиқмоқда. У Лотин Америкаси ва Кариб денгизи ҳавзасидаги давлатларни бирликни мустаҳкамлашга даъват этди.

ПРОТЕСТАНТЛАР ГУРУҲИ ИРЛАНДИЯГА БОСТИРИБ КИРДИ

ДУБЛИН. (ТАСС). Шимолий Ирландиянинг ярим ҳарбийлаштирилган ташкилотларига аъзо бўлган протестант мазҳабидаги ашаддий реакционерлардан 150 га яқин киши 7 август куни эрта тонгда Ирландия республикаси чегарасини ёриб ўтиб, кичик Клонтибрет қишлоғида тўс-тўполон чиқарди. Бандитлар саросимага тушган аҳолининг уйларига бостириб кириб, деразаларни синдирдилар ва эшикларни бузиб ташладилар, деворларга ҳақоратомуз сўзлар ёздилар. Кўчанинг ўртасида баррикада қурилди. Ирландия полицияси огоҳлантирувчи ўт очгандан кейингина бандитлар тарқалишди. Ирландия юстиция министри Алан Дьюкс буни «Қонунга хилоф ҳаракат», деб баҳолади.

БУГУН — ҚУРУВЧИЛАР КУНИ

ТУБ БУРИЛИШ ЙЎЛИДАН

Ўн иккинчи беш йилликнинг тиғиз планлари ўйлаб ўтириш учун ортиқча вақт қолдирмайди. Унинг талаблари шу бугуноқ, ҳозирдаёқ амалга оширилмоғи даркор. Партиямиз Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномаси моҳиятини айни шундай идрок этиш мумкин.

Барча меҳнат коллективларида 1986 йил ва умуман беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақа кун сайин авж олдирилмоқда.

Беш йиллик улуғвор марраларини эгаллаш йўлида қўшимча резервлар ишга солиняпти. КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатномаси ана шу меҳнат беллашувига алоҳида жадаллаштирувчи тус бераётир. Мухбиримиз О. БОБОЖОНОВ Бутуниттифоқ Қурувчилар куни арафасида пойтахтимизнинг қурилиш майдонларидан бирида бўлиб, партия даъватига жавобан меҳнат унумдорлигини ўстириш, қурилиш сифатини яхшилаш борасида бинокорлар амалга ошираётган ишлар тўғрисида суҳбатлашди.

ФАОЛЛИК РУҲИ

Ҳ. КАРИМОВ,

«Главташкентстрой» 12-трести 49-қурилиш бошқармаси дурадгор-монтажчиси:

— Давлатимиз совет кишиларининг турмуш фаровонлигини ошириш, уларнинг яхши жиҳозланган, шинам ва қулай уй-жойларга бўлган эҳтиёжини тобора тўлароқ қондириш тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилиб келмоқда. Жумладан, амалдаги беш йилликда мамлакатимизда аввалги беш йилликда қурилганидан анча кўп — 565—570 миллион квадрат метр саҳнли турар жойлар бунёд этиш режалаштирилган. 2000 йилга бориб эса ҳар бир оила алоҳида уй-жойга эга бўлиши лозим.

Бу вазифалар биз, қурувчилар зиммасига катта масъулият юклайди, янада юқори суръатлар билан ишлашимизни талаб қилади. Шу жиҳатдан олганда қурувчилар 1986 йилни яхши бошладилар, дейиш мумкин. Республикада уй-жой қурилиши ярим йиллик планининг ошириб бажарилганлиги бизга қувонч бағишлайди.

Бошқармамиз коллективи Самарқанд дарвоза кўчасидаги 3 та 12 қаватли уй-жой қурилишига бош пудратчи этиб тайинланган. Объектдаги 8-уйни шу йилнинг тўртинчи кварталида, 9 ва 11-уйларни эса келгуси йили фойдаланишга топширишимиз керак. Ҳозирги кунда 8-уйда қурилиш-монтаж ишлари деярли тугалланди. 1-«Отделстрой» трестига қарашли 28-қурилиш бошқармаси пардозловчилари ҳам ишга киришиб кетдилар.

Куни кеча социалистик мусобақанинг июль ойи якунлари чиқарилди. Бригадалараро мусобақада Р. Вевреден бошлиқ бизнинг бригада коллективи ғолибликни қўлга киритди. Ҳамкасбларимдан Т. Саматов, В. Попов, В. Пак, В. Клоос кабиларнинг эришилган натижалар билан чекланмай, «Бугунги марра — эртага норма» шиори остида меҳнат қилаётганлиги муваффақиятни таъминлаётир.

КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатномаси эълон қилингандан сўнг биз ўз социалистик мажбуриятларимизни қайта кўриб чиқдик. Меҳнат ва план интизомини янада мустаҳкамлаш ҳисобига янада юқори кўрсаткичларга эришиш тадбирларини белгиладик. Мурожаатноманинг: «Биз нимаики қилсак, бунёд этсак, қурсак, ҳаммаси ўзимизники бўлади, турмушимиз ҳам шунга боғлиқ бўлади» деган сатрлари бизни жиддий ўйлантирди.

Чиндан ҳам ана шундай омилкорлик билан иш тутиш ҳар бир меҳнаткашнинг бурчига айланмоғи зарур. Зеро, ҳамкасбларим ҳамиша меҳнат унумдорлиги ва иш сифатини ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилишаётир. Масалан, мазкур объектда бошқармамиз коллективи июль ойи учун режалаштирилганидан 20 минг сўмлик зиёд маблағни ўзлаштирди. Бу яхши, албатта. Бироқ таъминотдаги узилишлар бўлмаганида ютуқларимиз янада қувонарли бўлиши мумкин эди. Ўйлашимча, **кейинги вақтларда уй-жой қурилиши жадаллашди-ю, темир-бетон буюмлари ишлаб чиқарувчи заводларнинг қувватини ошириш масаласи эътибордан четда қолиб келмоқда.**

ПИРОВАРД НАТИЖАЛАРГА АСОСЛАНИБ

О. ДАЙЛЯНИС,

1-«Отделстрой» тресги 28-қурилиш бошқармаси прораби:

— Бошқармамиз коллективи 49-қурилиш бошқармасига ёрдамчи пудратчи сифатида бириктирилган.

КПСС Марказий Комитетининг мамлакатимиз меҳнаткашларига Мурожаатномаси айни мазкур объектда иш бошлаган кезларимиз эълон қилинганди. Уни диққат билан ўқиб чиқдик. Мурожаатноманинг қуйидаги сўзлари айниқса, бизнинг эътиборимизни тортди: **Оралиқ кўрсаткичлари эмас, балки пировард натижалар ҳақиқий мусобақанинг мезонидир». Бу фикр бевосита бизга ҳам тааллуқли. Чунки қурувчи-монтажчилар бинони тиклайдилар, уни фойдаланишга топширишгача бўлган талайгина иш жараёнлари эса пардозловчилар зиммасида.**

Бош пудратчи коллектив аъзолари 8-уйни графикдан бироз илгари барпо қилишга эришдилар. Лозим даражадаги меҳнат фронти мавжудлиги бизнинг зудлик билан иш бошлашимизга, бинода бир йўла 3 та пардозловчилар бригадасининг меҳнат қилиши учун имкон яратди. Ҳозир Л. Турсунхўжаев, В. Вотрин, А. Ўрозмуродов бошлиқ бригада коллективлари шу бинода дурадгорлик ва сувоқчилик ишлари билан машғул.

Қурувчи-монтажчилар сифатга ҳам катта эътибор беришяпти. Чунки йўл қўйилган ҳар бир камчилик ёки нуқсон пардозловчилар меҳнатини мураккаблаштириши мумкин. Бунинг учун улардан миннатдормиз. Айни чоғда эътирозларимиз ҳам йўқ эмас. Жумладан, бош пудратчиларимиз дам олиш хоналарини яхши жиҳозлашмаган. Биздан илгари бажарилиши лозим бўлган вентиляция, канализация, сантехника қурилмаларини ўрнатиш ишларига киришилган эмас. Табиийки, бу бизнинг имкониятларимизни чеклаб қўяётир. Ишнинг пировард натижаларига тезроқ эришиш ушбу нуқсонларни зудлик билан бартараф этишни талаб қилади.

ИМКОНИЯТЛАР ЕТАРЛИ

А. ЎРОЗМУРОДОВ,

пардозловчилар бригадаси бошлиғи:

— Ҳар бир корхона, ҳар бир меҳнат коллективи ўз ишининг янада самарали, маҳсулоти янада сифатли бўлишига эришиши мумкин. Бугунги кунда бўшашувчанлик, расмиятчилик, ишга юзаки муносабат оқибатида мавжуд резервлар тўла ҳаракатга келтирилмаслиги ҳоллари билан муроса қилиб бўлмайди.

Қурилишда ҳам социалистик мусобақани пировард натижаларга, кишилар эҳтиёжини қондиришга аниқроқ йўналтириш янги-янги имкониятлар очиб беради. Масалан, таъминот соҳасини олайлик. 8-уй пардозлаш ишларида бригадамизнинг 8 аъзоси меҳнат қилаётир. Биз асосан ойна ва эшик ромларини ўрнатамиз. Дурадгорлар У. Йўлдошев, Р. Бобоқулов ва А. Юлин ўртоқлар кунлик нормаларини ҳамиша 120—130 процент бажаришга эришаётирлар.

Баъзан бекор туриб қолиш ҳоллари ҳам рўй беради. Бу бизни ташвишлантирмай қолмайди, албатта. Чунки, қурувчилар ўз имкониятларини тўла ишга солаётганлари йўқ. Сабаби етказиб берилаётган ромлар нари-бериси билан бизга ярим кун ишлашга етар-етмас. Уларнинг сифатини ҳам қониқарли деб бўлмайди. Кондицион даражаси стандарт талабларига жавоб бермайди. Қайин дарахтидан тайёрланган ромлар ўрнатилганидан сўнг қурий бошлайди ва ўз шаклини ўзгартиради. Уларни очиб-ёпиш мушкуллашади.

Ўз-ўзидан савол туғилади: нима учун сифатсиз маҳсулот етказиб берилаётир? Аввало **ёғочга ишлов берувчи заводларнинг қуввати ниҳоятда кам. Улар қурилишларни етарли миқдордаги материаллар билан таъминлай олмаётир. Оқибатда брак маҳсулотлар ҳам қурилиш майдончаларига жўнатилаверади.** Шу ўринда КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатномасидаги одилона талаблар ёдга тушади: «Нега бир корхона сифатли маҳсулот ишлаб чиқаради-ю, бошқаси кўра-била туриб бракни истеъмолчига жўнатади?». Таъминотдаги узилишлар иш графикларининг бузилишига, штурмчилик ва ҳайбаракаллачиликка олиб борса, сифатнинг ёмонлиги кишиларнинг ҳаққоний эътирозларини келтириб чиқариши мумкин.

Жадаллаштириш йўлига тўсиқ қўяётган яна бир масала хусусида гапирмоқчиман. Мен ўн беш йилдирки, дурадгорлик қиламан. Касбимни жуда севаман. Шу давр ичида трестимиз раҳбарлари билан турли йиғилишларда, суҳбатларда кўп марта учрашганман. Уларга асбоб-ускуналар етишмаётганлигини қайта-қайта эслатганман. Аммо бу соҳадаги ишлар сал бўлса-да, олға силжигани йўқ.

Ҳар бир соҳада, ҳар бир коллективда ишларни қайта қуриш, меҳнатни илмий асосларда ташкил этишга эътибор кучаймоқда. Шундай экан, ишлаб чиқаришнинг механизация даражасини ошириш, план интизоми ва таъминотни қатъий йўлга қўйиш зарур. Бу қурилиш суръатларини янада оширишнинг ишончли гаровидир.

«90 квартирали турар жой биносини муддатидан 3 ой илгари фойдаланишга топширдик» — «Главташкентстрой»га қарашли 3-уйсозлик комбинатининг меҳнат аҳли Қурувчилар кунига тайёрлаган рапортида ана шу сўзларни ўқийсиз. Бу уйлар «Сергели» массивида қад ростлади.

Суратларда: 1. Илғор бунёдкорлар (чапдан) электр пайвандчи А. Раев, монтажчилар М. Толипов ва В. Фасхиев; 2. Қурилаётган янги уйлар.

Р. Нуритдинов фотолари (ЎзТАГ).

спорт

КАСПАРОВ — КАРПОВ БАҲСИДА

ТАНАФФУС

Лондонда давом этаётган реванш-матчида дастлабки танаффус эълон қилинди. Навбатдаги 6-партия олдидан жаҳон чемпиони Г. Каспаров тайм-аут олди.

«Матчдаги кескинлик шиддат билан авж пардасига кўтарилди. Ижрочилик маҳорати ва эътирофлар қизғинлиги даражасига кўра, кейинги икки партияни бетакрор Франция—Бразилия футбол учрашувига қиёсласа бўлади. Бироқ бир ҳафтада уч бор шундай ўйнаш жудаям осон эмас. Тўғрироғи, амалий жиҳатдан мумкин эмас». Матчнинг 5-партиясини шарҳлаган халқаро гроссмейстер Ю. Разуваев шундай фикр билдирган эди. Башорат ҳақиқат бўлиб чиқди.

Телеграф агентликларининг Англия пойтахтидан хабар беришларича, баҳснинг бундай кескин тус олиши шахмат мухлисларига жуда маъқул. Шу билан бирга бу ҳол икки забардаст совет гроссмейстери ижодига бўлган меҳр-муҳаббатни беқиёс орттириб ҳам юборди. Баҳс иштирокчилари реванш-матчи арафасида айтган гапларининг устидан чиқаётганликлари амалда тасдиқдан ўтиб турибди.

Таажжубланарли ўхшашликни қаранг, ўтган йилги матчнинг 4 ва 5-ўйинларида ва ундан кейин қандай воқеа юз берган бўлса, бу гал ҳам худди ўшандай бўлди: иккала учрашув ҳам дуранг бўлмади, уларда томонларнинг бири ғолиб чиқди, сўнг эса бунисида ҳам, унисида ҳам Гарри Каспаров ўзига тегишли учта тайм-аутнинг дастлабкисини олди.

Кейинги икки партия шахмат назариясини қаттиқ тафтишдан ўтказибгина қолмай, қўлланган дебют схемаларига мисли кўрилмаган янгиликлар киритди, уни беқиёс даражада бойитди.

Матч давомида бунақа салмоқдор янгиликлар-у, талқинлар ҳали яна кўплаб такрорланиши турган гап. Эслатиб ўтамиз, айрим танаффуслар баҳс иштирокчилари ўзларига келиб олишлари учун бериладн.

Эртага ўйналадиган 6-партияда оқ доналарни Г. Каспаров сурали. Ҳозирча ҳисоб тенг — 2,5:2,5.

М. МУҲИДДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» шахмат шарҳловчиси.

Совринлар ва ўринлар

✦ **ЧИМ ХОККЕЙ. Эркаклар олий лига командалари ўртасида мамлакат чемпионатининг совринли ўринлари учун курашувчи коллективлар аниқланди. Чемпионат пешқадами Олмаота динамочилари 31 очко билан ҳал қилувчи финалга йўлланма олишди. Андижоннинг «Звезда» хоккейчилари ҳам 28 очко билан ана шундай имкониятга эга бўлишди. Шунингдек, Свердловск армиячилари (27 очко), Москванинг «Фили» (25 очко) ва Васильковнинг «Искра» (23 очко) коллективлари ҳам финалга чиқдилар.**

✦ **МЕРГАНЛИК. Москвада ўтказилаётган халқаро мусобақада тошкентлик Сергей Иваненко МВ-9 машқини бажариш бўйича 699 очко тўплаб, биринчи ўринни эгаллади.**

Пионер ёзи соз ўтмоқда

ВЕРОНИКАНИНГ АФҒОН ДЎСТИ

Пурвиқор Оғалик тоғлари бағрида жойлашган «Строитель» лагерига келганимизда «Мен тинчлик учун овоз бераман» шиори остида конкурс бўлаётганди.

— Ҳозир сўзга чиқадиган болага эътибор беринг, — деди тўртинчи отряд тарбиячиси М. Салоҳиддинов. — У қўшни Афғонистондан келган. Абдураҳмон Амриддин.

Сочлари жингалак, қошлари қоп-қора бола гапираркан, томоғига нимадир тиқилгандай, баъзан сўзлари узилиб қолар, кўзида ёш ҳалқаланарди. Ўқувчилар унинг ҳикоясини жон-қулоқ бўлиб тинглашяпти.

— Мен ҳам, укаларим ҳам тинчлик истаймиз, — дерди Абдураҳмон. — Отам инженер эди. Душманлар ўлдиришди. Онам қишлоқ мактабида дарс берарди. Уни ҳам отиб кетишди. Шундан кейин акам армияга кетди. Уни ҳам...

Абдураҳмон гарчи ҳали ёш бўлса-да, худди катталардек фикр юритар, мулоҳаза қиларди.

— Бизга Афғонистон ҳукумати ҳам ота, ҳам оналик қилди, — деди у сўзини давом эттириб. — Мана бизни дам олиб, ҳордиқ чиқариш учун Сизларнинг диёрингизга, пионерлар лагерига юборишди. Укаларим билан тинчлик курашчилари бўламиз, деб қасамёд қилганмиз.

Конкурсдан сўнг Абдураҳмонни қидирдик. У Самарқанд шаҳридаги 29-ўрта мактабнинг еттинчи синф ўқувчиси Вероника Галкина билан адрес алмашаётган экан.

— Хат ёзиб турасанми? — сўраймиз ундан.

— Ҳа, мен бу ерда жуда кўп дўстлар орттирдим. Вероникага албатта хат ёзаман. Лагерда меҳрибонлик, ғамхўрлик қуршовида бўлдим. Эртага Афғонистонга жўнаб кетаман. Укаларимни соғиндим. Биласизми... бу ердаги болаларга ҳавасим келади.

Абдураҳмон ва унинг дўстлари дам олишган лагерь «Самаркандхимстрой» трестига қарашли. Бу ерда мириқиб дам олиш, ҳордиқ чиқариш, спорт билан шуғулланиш учун ҳамма шароит бор. Ўқувчилар лагердан яхши кайфият билан, куч-қувват тўплаб қайтишмоқда. Бу ёз уларнинг хотираларида узоқ сақланиши аниқ. Айниқса Абдураҳмоннинг ҳикояларини асло унутишмайди.

Лагерь яна болалар билан гавжум. Яна учрашувлар, конкурслар, мусобақалар давом этмоқда.

Ж. МАМАТОВ.

МОЗОРДАН ТАРАЛАЁТГАН ВАСВАСА КУЙЛАР

БУЙРУҚЛАР, ДОКЛАДЛАР ВА БОШҚА ҲУЖЖАТЛАРДАН КЎЧИРМАЛАР АСОСИДА БАСТАЛАНГАН ҚУРАМА МУЗИКА

Эски мозордан гулдираб таралаётган «Хард-рок» область комсомол комитети ташкил этган «Музикали турмуш» рейди қатнашчиларини ёқа ушлатиб қўйди. Бу ерда, сира ҳам шодиёналикни кўтармайдиган жойда яна битта товуш ёзиш студияси уя қурганди. Самарқандда, шунингдек, республиканинг бошқа шаҳарларида бундай студиялар ёмғирдан кейин чиққан қўзиқориндек кўпаймоқда.

Комсомол рейди қатнашчиларининг фикрини эшитинг:

Студиялар ва музика салонларининг мутлақ кўпчилиги Ғарб группа ёзувлари билан тўлган. Музика жиҳатидан ҳам, ғоявий жиҳатдан ҳам ҳар қандай танқиддан тубан ёзувлар бор. Болаларга аталган ёзувларни, ватанпарварлик характеридаги қўшиқларни, классик музикани биронта ҳам фонотекадан тополмайсиз. Студияларнинг операторлари план орқасидан қувиб, қандай асарларни пропаганда қилаётганликлари тўғрисида ўйлаб кўрмаётирлар...

Киши «Музикани тўхтатинг!» деб ҳайқиргиси келади. Ленин кўчасидаги 7-студияда АҚШ, Англия, Италия, ГФР, Швеция ва бошқа мамлакатлардаги турли ансамбллар ва ижрочиларнинг 439 номдаги ёзувларидан иборат узундан-узоқ рўйхат осиб қўйилибди. Ҳолбуки, совет эстрадаси 16 ижрочи билан берилган, холос. Ўзбек музикасининг 22 ёзуви ва тожик музикасининг 3 ёзуви бор.

Рейд қатнашчиларининг фикри:

Студиялардаги кўпчилик операторлар махсус маълумоти бўлмаган, музикадан анча йироқ кишилардир. Улар студияларга мўмай пул илинжида келганлар.

...Яқинда Октябрьская кўчасида музика уйи очилди. «Голубой экран» бирлашмасининг буйруғига биноан, Исҳоқ Амнунович Гадаев унга «бошлиқ» қилиб тайинланди. Унинг асли касби — пойабзалчилик бўлиб, маълумотининг тайини ҳам йўқ. Анкетада 3 синфни битирганлиги, аттестация варақасида 8 синфни битирганлиги, шахсий карточкасида эса 10 синфни битирганлиги ёзилган.

Участка мастери В. Аухариев Гадаевга мана бундай характеристика ёзиб берган: «Ўзининг ижобий фазилатларини намоён этди, ишга виждонан қарайди, буюртмаларни сифатли қилиб, ўз муддатида бажаради. Планни ой сайин бажариб туради. Мижозлар билан хушмуомала, ҳисоботларни ўз вақтида тузади. Турмушда камтар, маънавий жиҳатдан пок одам».

Энди бирлашманинг директори Ғ. Раззоқов билан касаба союз комитетининг раиси И. Гавриэлов имзолаган ишлаб чиқариш характеристикасида бундай деб ёзилган: «Ўзининг салбий томонларини кўрсатди, ишга виждонан қарамайди, ҳисоботларни вақтида топширмайди. Планни ой сайин бажармайди. Жамоат ҳаётида қатнашмайди. Турмушда камсуқум эмас, маънавий нопок. Музика уйининг бригадири бўлиб ишлай олмайди».

«Голубой экран» раҳбарлари шундай салбий характеристика берганлар-у, лекин Исҳоқ Амнуновични ҳамон юқори лавозимда ушлаб келмоқдалар. Шундай қилиб, собиқ пойабзалчининг, энди эса маэстронинг музикаси тинмай янграмоқда.

Унинг таржимаи ҳолидан бир парча олиб кўрамиз. Бундан бир неча йил аввал Гадаев пиво бари ёнидаги муштлашишда қатнашган ва унга қарши жиноий иш қўзғатилганди. Ўшанда яна битта қизиқарли ҳужжат чиқиб қолганди. Энди ўша ҳужжат билан кўпчиликни таништирса бўлади ва бу нарса врач сирини очиш бўлмайди. Суд органларининг илтимосига кўра, психиатрлар уни текшириб, хулоса чиқариб бергандилар. Ўша хулосада Гадаев сусткаш, лоқайд, дунёқараши тор, уч хонали арифметик амалларни бажаришда ҳам хато қилади, кўпайтириш жадвалида чалғийди, дейилган ва уни тутқаноқ тутиб туриши ҳам айтилганди.

«Голубой экран»нинг раҳбарлари врачларнинг мана шу хулосасини ҳам писанд этмаганлар.

Музикали воқеада оператор Сергей Юрьевич Сапелкин ҳам Гадаев билан бирга қатнашмоқда. Бу киши қасддан безорилик қилганлиги учун икки марта судланган.

Мана шунақанги операторга музика маданиятини тарғиб қилиш ишониб топширилган.

Операторлар орасидаги Рубин Мушеев, Моше Толмасов сураткаш бўлганлар. Бухор Симхаев ҳам пойабзалчи бўлган. Фақатгина Вячеслав Исабеков музикани биладиган киши. У Самарқанд санъат билим юртини битирган. Шаҳар кўчалари ва майдонларини Ғарбнинг васваса музикалари тутиб кетганлигининг боиси шунда эмасмикин?

Тегишли органлар товуш ёзиш студияларини бошқараётган кимсалар билан шуғулланиб қўйсалар бўларди. Маза-матрасиз музикалар йўлига ғов солиш мумкинми ёки йўқми!

Мумкин ва лозим. Комсомоллар область ижроия комитетининг қарорига мувофиқ, ҳар йили санъат билим юрти музика бўлимини битириб чиқувчилар группасини товуш ёзиш студияларида ишлагани юбориб туриш керак, деб ҳисоблайдилар.

Таассуфки, масъул ўртоқлар ҳозирча область комсомол комитети ходимларининг таклифига қулоқ солмаяптилар. Эҳтимол, эски мозор атрофларини гумбирлатаётган «Хард-рок»дан қулоқлари батангдир!

С. ФЕНЮТИН,
ЎзТАГ мухбири.

ОЛИМЛАР ЛАБОРАТОРИЯСИДА

ВАКЦИНА КАТАЛИЗАТОРИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси биохимия институтининг олимлари ишлаб чиққан метод организмнинг ўзини ҳимоя қилиш қобилиятини кучайтиришга ва паррандаларнинг ньюкасл касаллигидан нобуд бўлишига йўл қўймасликка ёрдам беради. Бу республиканинг паррандачилик корхоналари ва фермаларида энг кўп тарқалган касалликлардан биридир. У уч-тўрт кун мобайнида кўп паррандани нобуд қилиб юбора олади.

Товуқлардаги бу касалликка қарши иммунитетни кучайтирувчи вакцина ихтиро этилишидан парранда боқувчилар хурсанд бўлгандилар. Лекин бунга ҳали эрта экан. Жўжалар очиб чиққанидан кейин уларни уч марта эмлаб чиқишга тўғри келарди. Бу нарса қимматга тушар, машаққатли ва энг муҳими эса унча самарали эмасди: касал юқиш хавфи йўқолиб кетмасди. Бир неча ойдан кейин товуқ яна эмланарди.

Институтда синовдан ўтган препарат нима учун бунчалик секин таъсир этиши тўғрисида бош қотиришди. Шунда иммун системалар эмлашдан сўнг 21 кун ўтганидан кейингина ишга тушиши маълум бўлди. Касаллик илгарироқ рўй берган бўлса, организм ҳали курашга тайёр бўлмайди. Шундай қилиб, ҳодиса механизми равшан бўлди-қўйди.

Энди вакцина таъсирини тезлатувчи катализатор керак эди. СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг иммунология институтида яратилган препарат шундай бўлди. Тошкентлик олимларнинг таклифларига мувофиқ, у паррандалар эмланганидан кейин берилади. Шундай қилиб, иммунитет уч куннинг ичида энг юқори даражасига эришади.

Ю. БОНДАРЕНКО,
ЎзТАГ мухбири.

Редактор ўринбосари
Т. НАЖМИДДИНОВ.

Тингланг, томоша қилинг

10 АВГУСТ, ЯКШАНБА

ТВ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Ритмик гимнастика. 10.15 — «Спортлото». 10.25 — «Будильник». 10.55 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.55 — «Тонгги почта». 12.25 — «Саёҳатчилар клуби». 13.25 — Музикали киоск». 13.55 — «Қишлоқ янгиликлари». 14.55 — «Чашмалар». 15.25 — «Ердаги ҳаёт». Ҳужжатли фильм. 8-серия. 16.20 — «Бу фантастик олам». 17.35 — «Танишинг, «Нуэво Пуэбло». 18.00 — «Ҳаракат хавфсизлиги учун». 18.05 — Мультфильмлар. 18.35 — «Халқаро панорама». 19.20 — «Куй ва қўшиқлар байрами». 20.10 — «Юмор кечаси». 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. 23.05 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — «Зарядкага сафланинг!». 9.20 — Концерт. 9.45 — «Онамларнинг мактаби». 10.15 — Баскетбол. Жаҳон чемпионати. 10.35 — «Қаҳрамоннинг ҳаёти». Симфоник поэма. 11.25 — «Рус тили». 11.55 — Баскетбол. Жаҳон чемпионати. 12.35 — «Кинопанорама». 14.15 — «Дунё ва ёшлар». 14.50 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 15.25 — Свердловск телевидение студиясининг программаси. 16.35 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 17.05 — «Терговни билимдонлар олиб боради». Спектакль. 18.30 — «Шчелкунчик». Балетдан парчалар. 19.05 — Тинчлик халқаро марафони. 19.25 — Реклама. 19.30 — «Ҳайвонот оламида». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Тележурнал. 21.30 «Время». 22.05 — «Из қолди» Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Одамларга сен нима ҳадя этасан». 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Биргаликда куйлаймиз». 10.05 — «Истеъдод». 10.50 — «Қувноқ стартлар». 11.40 — «Инсон ва биосфера: муаммолар ва ечимлар». 12.10 — «Сиз севган қаҳрамонлар». 13.10 — Халқ оғзаки ижоди. 14.10 — «Шахмат мактаби». 14.40 — Реклама. 18.05 — Мультфильм. 18.25 — «Қувноқ шаҳарча». 19.00 — «Бугун — Қурувчилар куни». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Оналар мактаби». 20.15 — Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Қурувчилар кунига бағишланган концерт. 21.30— «Время». 22.05 — «Инсон ва замин». 22.35 — «Назм ва наво». Фурқат лирикаси.

Р

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Янги музикали ёзувлар. 9.15 — «Табассум». 10.15 — «С добрим утром!». 11.30 — «Нодир ёзувлар». 12.10 — Халқаро аҳвол кундалиги. 12.20 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 12.25 —«Ишчинома». 13.00 — «Чорвадор». 13.30 — «Қурувчилар, Сизлар учун». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Театр микрофон олдида». 18.15 — Фан уфқлари. 18.30 — Дўстларимиз эстрадаси. 19.25 — «Ёшлик». 20.50 — Халқаро кундалик. 21.00 — «Табассум». 22.30 — Қурувчилар учун музикали программа. 23.30 — Дам олиш концерти.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

МУАССАСАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг

РЕСПУБЛИКА СТЕНОГРАФИЯ ВА МАШИНКАДА ЁЗИШ КУРСЛАРИ

Республикада замонавий иш юритиш асосларини билган секретарь-стенографистка ва секретарь-машинистка ихтисосидаги кадрларга тўхтовсиз ўсиб бораётган катта талабларни ҳисобга олиб, муассасалар ва корхоналар томонидан келишилган шартномалар асосида юборилган ходимларни эркин равишда, иш билан ўқишни мувофиқлаштирган ҳолда шошилинч таълим курсларига қабул қилади.

Ўқувчилар йилда икки марта курсларга қабул қилинадилар:

ДЕКАБРЬ — ЯНВАРДА. Машғулотлар — 1 февралда бошланади;

ИЮЛЬ — АВГУСТДА. Машғулотлар — 1 сентябрда бошланади.

Справкалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700003, Тошкент шаҳри, Олмазор кўчаси, 17-уй (Бешёғоч, Ленин комсомоли номидаги боғ билан ёнма-ён). Қабул ҳар куни соат 10 дан 19.00 гача. Телефон 45-62-52.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
ЯДРО-ФИЗИКАСИ ИНСТИТУТИ
информатика ва илмий тадқиқотларни автоматлаштириш лабораторияси мудири
ВАКАНТ ВАЗИФАСИГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 25 августгача.

Мурожаат учун адрес: 702132 Тошкент шаҳри, Куйбишев районн, Улуғбек посёлкаси.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги республика аҳамиятидаги шахсий пенсионер **Адолат ОХУНБОБОЕВАнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-54-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р. — 14058. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Б. — 185. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12